

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani
na dom dostavljen: K 24-
celo leto naprej . . . . . K 24-
pol leta 12-
četr leta 6-
na mesec 2-

Inhalni znak dan svojer izvorni modotjo in pravilnik.
Inserati veljajo: petdostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. d., to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne oeta.
" narodna tiskarna" telefon št. 88.

"Slovenski Narod" velja po pošti
za Avstro-Ogrsko: K 25-
celo leto skupaj naprej . . . K 25-
pol leta 13-
četr leta 6:50
na mesec 2:30
za Nemčijo: K 30-
celo leto naprej . . . . . K 30-
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . . K 35-

Manifestacija jugoslovanskega dijaštva.

Dunaj, 14. marca.
Zadnji štirje dnevi so potekli dunajskemu jugoslovanskemu dijaštvu v znamenju protesta proti italijanskemu nasilstvu na trž. Revoltelli, italijanskemu vseučilišču v Trstu in boju za naše vseučiliške in šolske zahteve.
O shodu jugoslovanskega dijaštva v sredo dne 11. t. m. je dnevno časopisje že poročalo.
Drugi dan, v četrtek, se je zbrala na univerzi v auli množica kakih 400 naših akademikov, da paralelizira eventualne nastope od strani Italijanov in da obenem manifestira za svoje zahteve na akademskih tleh. Napram deputaciji, ki je odšla k rektorju, da mu pojasni namen našega nastopa, se je izjavil rektor jako blagohotno. Izrazil je celo simpatije postopanju našega dijaštva proti tržaškemu dogodkom in zahtevi za reciprociteto zagrebskega vseučilišča. Ker se ta dan Lahi niso od nikoder prikazali, je odšlo dijaštvo v dolgem sprevodu, spremljano od policijskega kordona, po Ringu pred parlament. Tam je dijaštvo odposlalo deputacijo šestih k obema jugoslovanskima kluboma, da jima izrazi svoje zahteve v zmislu resolucij prejšnjega dne. Zastopniki obeh klubov so dijaštvu obljubili zastaviti vse sile, da dosežejo zadostno število glasov za tržaške izgrede in rešitev jugoslovanskega vprašanja. Sprevod se je vrnil pred univerzo in tam promeniral pred pročeljem, dokler se ni vrnila deputacija. Z razhodom se je ta dan manifestacija končala.
V petek so zasedli že zgodaj Italijani, ki so dobili izdatno denarno vsoto v dispozicijo, in množično škurz bojevnikov iz Gradača, Inomosta, en masse aulo. Ko se je raznesla vest, da so Italijani v auli, se je pričelo zbirati jugoslovansko dijaštvo v posameznih grupah pred univerzo. Med tem je iztiral rektor Italijane iz univerze in ti so zavzeli rampo ter pričeli izzivati maloštevilne Jugoslovane. Ko je priklopelo razburjenje v jugoslovanski množici, ki se

je ta čas ojačila, do viška in je že navadila, vihteč palice na rampo, se je pomaknil med obe stranki močan policijski kordon, kateremu je prišla na pomoč policija na konjih, in ta je porinila Jugoslovane od univerze na Universitätstrasse. Od tod so bili odšli burno protestujoč pred skupni lokal več jugoslovanskih društev, kjer so v improviziranem shodu na ulici hrupno zavzeli stališče proti nasilju. Vrnili so se v smeri proti univerzi, kamor pa jim je policija zabranila dostop. Na njih daljnem pohodu jih je policija ustavila ter obklopila pred rotovžem. Mimo so prikorakali malo pozneje v smeri proti parlamentu Lah, čuvani od podvojenega kordona. Jugoslovanom je vskipela kri. Predrli so policijski kordon ter v divjem teku drvelji preko parka, da vpadejo Italijanov in bok in maščujejo njih izzivanja. Na vogalu rotovškega parka pri parlamentu jih je pa vrgla policijska konjenica nazaj proti univerzi, kjer so se brez vsakih nadaljnih hrupnih demonstracij razšli.
Razburjenje jugoslovanskega dijaštva je naraščalo tokom dne. Improvizirani jugoslovanski vseučiliški komite je izdal za soboto parolo, da na vsak način zasedejo navsezgodaj rampo, da preprečijo, če treba, s silo vsako približanje Italijanov na univerzi.
Člani športnih klubov »Mahanc« in »Slava« so bili že ob pol 5. zjutraj na mestu. Italijanski pohod je bil aviziran ob pol 7. Ob tej uri je stala na rampi že močna četa naših, ki je tokom dopoldneva narasla na do 500 ljudi broječo množico. A Italijani so se pojavljali le od daleč v manjših grupah. Tekom celega dopoldneva niso niti poskusili priti bližje. Ze proti koncu je napravil nekdo dober dovtip. Razdelil je med množico makaronov in namah so bili okrašeni vsi klubuki s tem simbolom naših južnih sosedov, kar je izzvalo med gledalci mnogo smeha. Ob pol 11. so zapustili naši dijaki univerzo, proti garanciji od strani rektorja, da prepreči vsak eventualni požuk Italijanov zasesti rampo. Spremljani od neizogibnega kordona, so šli v sprevodu zopet pred društen lokal v Beethovenstrasse, kjer so sklenili prepustiti nadaljne korake vseučiliškemu jugoslovansku komiteju. Med prepevanjem nacionalnih himen so se nato razšli. Ob tej priliki moramo pripomniti dvoje stvari:
Jugoslovani imamo na dunajski univerzi neizrečeno težko stališče. Vsaka svoboda gibanja na univerzi nam je preprečena vsled ozirov na nemško dijaštvo, ki je sicer topot strogo čuvalo nevtralityto, a je vendar vedno poudarjal, da hoče striktno čuvati nemški značaj univerze; na ulici imamo pa za vsakim korakom policijo.
Razveseljivo dejstvo pa je, da je te dni pokazalo jugoslovansko dijaštvo, kako prožeto je od ideje nacionalnega edinstva. Ni mu to samo prazna fraza, temveč pokazalo se je, da je pripravljeno i dejansko celotno nastopati, tudi če gre za interes podedinega plemena.
Nadaljnemu postopanju bo določal smer jugoslovanski vseučiliški komite. Pozivljamo vse tovariše, naj se odzovejo njegovemu eventualnemu klicu še mnogoštevilneje nego doslej, da dostojno izrazimo simpatije žaljenim tržaškim tovarišem.

Javni protestni shod v Zagorju ob Savi.

Včeraj sta priredila »Gospodarsko napredno društvo« in »Gostilničarska zadruga« v Zagorju ob Savi v prostorih župana Koprivca javen protestni shod z dnevnim redom: Povišanje deželnih doklad na vino, meso in splošno povišanje, katerega se je udeležilo prilično 150 zborovalcev.
Predsednik »Gosp. društva« Tauffer je otvoril shod, ter predstavil in pozdravil g. dr. Vladimira Ravniharja, državnega in deželnega poslancata ter imenoval za predsednika shoda Albina Grčarja. — Predsednik Grčar se je zahvalil g. dr. Ravniharju za prijaznost, da se je odzval vabilu ter mu dal besedo.
Burno pozdravljen je govornik naglašal med drugim: Dasi kot meščanski poslanec, sem se rade volje odzval vašemu vabilu in rad delam tudi za kmeta, ker vem, da je naš

napredni kmet danes v deželnem zboru brez vsakega zastopstva. Zavedam se, da je naša slovenska meščanska stranka izšla iz kmetskega rodu. — Tako nekako se je uvodoma izrazil, na to je prešel na deželno gospodarstvo.

Naša stranka je leta 1908 pustila v blagajni prebitka okroglo 8000 K in po preteku petih let so sedanji deželní gospodarji tako zavozili, da so bili primorani povišati deželne doklade za 1.600.000 kron in poleg tega še najeti posojilo 6 1/2 milijona kron, da se pokrije primankljaj in če se vzamemo stari dolg, katerega so tudi klerikalci napravili 14 milijonov, bodemo imeli v naši deželi dolga 20 1/2 milijona, kar hode znašalo okroglo 1 milijon kron letnih obresti.

Zvišanje deželnih doklad, katere so že sankcionirane, bodo na zemljiški in hišno razredni davek 15%, občna pridobnina 35% in na deželno doklado od mesa, sadnega mošta in vina pa 105% znašale. Vse to zvišanje hode v prvi vrsti zadelo kmeta, delavca in uradnika.

Potem je navedel postavke, ki so v proračunu na primer: »Kmetijski večak Bartol Fran 4000 K«. Pri tej točki je bičal S. L. S., kako razmetava z denarjem, ker je gmotno podprla bivšega poslancata, ki je bil na robu prepada. Če bi S. L. S. v resnici imela prave kmetske poslance, potem bi nji ne bilo potreba ustanavljati mesto kmetskega veččaka, ker bi sami poslanci lahko in boljše opravili ta posel. — Stavbni urad z 18 inženirji, katere pošilja dež. odbor po deželi tik pred volitvami, da merijo ceste in mostove 90.000 K in poleg tega še za potne stroške 25.000 K. Za deželne odbornike potni stroški 12.000 K. Avtomobil 15.000 K. (Toraj samo za agitacijo imajo v proračunu 52.000 kron.) Pri točki avtomobil je tudi omenil, kako je za časa deželnozbornskih volitev poročal »Slovenec«, da je bil deželni glavar dopoldne v Ribnici na shodu in popoldne že v Škofji Loki zopet na shodu, to pa je bilo mogoče, ker se je vozil z deželnim avtomobilom. Torej z eno besedo, avtomobil služi samo v agitacijske namene.

Govornik je na to razpravljalo gasilstvu, o pristranskem premovanju živine, o pristranosti deželnega odbora, o deželnem gospodarstvu sploh, o Zavrnici itd. in končno poudarjal, da je edino sredstvo, da se prepreči slabo gospodarstvo v deželi, glasovnica s katero lahko volilci strmoglavijo tiste, ki sedaj tako brezvestno gospodarijo v deželi. — Izvajanja poslancata dr. Ravniharja so napravila na zborovalce globok vtisk.

Na to se je oglasil k besedi g. Čobal. Govor g. Čobala je bil dokaj dober, osobito je bičal dr. Kreka. Govoril je še g. Tauffer, ki je omenil, da je Kranjska dežela ena najbolj ubožnih v naši državi. Pasivna je skoraj cela industrija, pasivno je naše kmetijstvo, ker se niti toliko živčeva ne prireda, da bi se mogli preživeti brez živeti. Klerikalci pa nakladajo ljudstvu vedno večja bremena, ne oziraje se na to, da prebivalstvo še pod sedanjimi jedva diha.

Sprejeta je bila ta-le resolucija: Na javnem ljudskem protestnem shodu dne 15. marca t. l., katerega sta sklicala »Gospodarsko napredno društvo« in »Gostilničarska zadruga« v Zagorju ob Savi. Protestingamo javno proti neupravičenemu in neprinemernemu zvišanju deženih doklad in direktnih davščin. To zvišanje niso povzročile resnične potrebščine dežele Kranjske, ampak brezvestno razzspanje deželnega denarja v strankarske namene. Protestingamo proti temu, da je c. kr. vlada odobrila tako gospodarstvo, ter predložila finančni načrt vladarju v najvišjo sankcijo.

Češko-nemška spravna pogajanja.

V Pragi so se vršila včeraj posvetovanja zaupnikov vseh čeških državnozbornskih strank, da odločajo glede nemških pogojev za razpis deželnozbornskih volitev na Češkem in sklicanja deželnega zbora. Namestnik, knez Thun, se posvetovanja ni udeležil. Poročalo mu je konservativni veleposvetov, knez Thun pa je poročal ministrskemu predsedniku. V debati se je naglašalo zlasti dejstvo,

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman. Francoski spisal M. Leblanc. (Dalje.)

Lupinu so se začela trestiti kolena. Na vse mogoče je bil pripravljen, samo na to ne. A naj je bilo njegovo presenečenje tudi velikansko, nekaj se je vzdubilo v njem, kar ga je silito na zadovoljen smeh in mu narekvalo, da mora vendarle priznati Daubrecqovo zvižavnost.
— Ah, izvrstno, izvrstno, je vzkljknil.
Daubrecq se je zahvalno priklonil in rekel:
— Nisem še pri kraju . . . prosim malo potrpljenja.
In nadaljeval je:
— Halo! . . . Prasville! . . . Ne, stari prijatelj, jaz te nimam za norca . . . Lupina dobiš pri meni, v moji sobi . . . Lupina, ki me preganja kakor drugi. O, eden več ali manj, za to nič ne vprašam. A Lupin je preveč nadležen. Zato apeliram na tvoje staro prijateljstvo. Prosim te, reši me tega človeka. S pol tucatom redarjev in s tistima dvema, ki nadzorujeta mojo hišo, vas bo dovolj. Ah, da . . . Kadar prideš, potrudi se še v tretje

nadstropje in objemi mojo kuharico . . . To je tista famozna Viktorija . . . saj več . . . nekdanja Lupinova dojišla . . . Da . . . in še nekaj . . . Kako te moram rad imeti, da ti še to povem . . . Pošlji nekaj redarjev v ulico Chateaubriand, v hišo, ki je na vogalu ulice Balzac . . . Tam stanuje naš Lupin pod imenom Stuael Beaumont . . . Ali si me razumel? . . . Zdaj torej na delo . . .
Ko je Daubrecq obrnil glavo, je stal pred njim Lupin z jezno stisnjenimi pestmi. Daubrecqova razkritja o Viktoriji in o njegovem stanovanju v ulici Chateaubriand so mahoma pregnala vse njegovo veselo občudovanje Daubrecqove zvižavnosti. Čutil se je v srce zadetega in kar nič ga ni več mikalo igrati malomestnega zdravnika. Samo ena misel ga je obvladala, da bi ga namreč jeza ne zapeljala, skočiti Daubrecqu za vrat.
Daubrecq je dal od sebe riganju podoben glas; to je bil njegov smeh. Gugal se je, držeč roke v žepu. Bližal Lupinu in besedoval.
— Kaj ne — vse gre izvrstno! Tla so zdaj pomešana in položaj je jasen. Zdaj se vsaj vse dobro vidi. Lupin proti Daubrecqu — kako imenitnost! In koliko časa sem s tem pridobil. Doktor Verneš bi bil rabil za rešitev svoje zadeve nekaj ur, Lupin bo gotov v tridesetih minutah . . . sicer ga bodo prišli za vrat in polovili njegove tovariše . . . Trideset minut je časa, ne eno minuto več. V tridesetih minutah je treba odriniti in be-

žati kakor zajec . . . Ah, ah, kako je to zabavno. Priznaj, Polonij, da z menoj nimaš sreče. Kaj nesrečni Polonij, ki je bil skrit za to-le zaveso, to si bil vendar ti!
Lupin ni znil besedice. V tem trenutku bi se bil pomiril samo, če bi mogel zadaviti svojega nasprotnika. A ta misel je bila tako bedasta, da je raje prenašal Daubrecqove sarkazme, dasi so ga zadevali kakor udarec z bičem. Zdaj je bilo to že drugič, da je moral v isti sobi in približno v istih okoliščinah povestiti glavo pred Daubrecqom in molčati, kar se mu je zdelo najbolj smešno. Bil je prepričan, da bi svojemu nasprotniku pljunil v obraz najhujše psovke, če bi samo usta odprl. A čemu? Zavedal se je, da mora zdaj ohraniti največjo hladnokrvnost, če hoče dobro storiti, kar je zahteval njegov položaj.
— Torej, kaj je, gospod Lupin? je zopet rekel Daubrecq. Kakor vidim, ste kar potrti! Pridite vendar k sebi in pomislite, da utegnete na svojem potu srečati človeka, ki bo malo manj prijazen, kakor so njegovi sodobniki. Kaj ste mislili, da sem slep, ker nosim dvojna očala? Vraga! Priznam, da nisem takoj v Poloniju spoznal gospoda Lupina in tudi ne Polonija v gospodu, ki me je nadlegoval v gledališču. Res, nisem. A jezilo me je vse. Spoznal sem, da se poleg gospe Mergy in policije nika v moje zadeve še neka tretja oseba . . . Na to sem počasi po besedah, ki so

zday in zday ušle hišnici, dalje z opazovanjem svoje kuharice, o kateri sem se na zanesljivih virih informiral, začel uvidevati, pri čem da sem. A zadnjo noč se mi je vse razsvetilo. Dasi sem spal, sem slišal ropot v hiši. Vstal sem in posrečilo se mi je, slediti gospe Mergy naprej v ulico Chateaubriand in potem v Saint-Germain . . . In potem . . . potem sem spravlil dejstva med seboj v soglasje . . . vlom v mojo vilo v Enghien, aretacijo Gilberta . . . alijanco med užaloščeno materjo in poglavarjem vlomilcev . . . staro dojišlo . . . in z vsemi temi ljudmi, ki hodijo v mojo hišo pri vratih in pri oknih . . . Spoznal sem, za kaj gre . . . Mojster Lupin je zaduhal cvetko . . . lista sedemindvajsetih ga je mikala. Treba se je bilo samo pripraviti na njegov obisk. Ta ura je danes prišla. Dober dan, mojster Lupin!
Daubrecq je umolknil. Povedal je bil svoj govor s samozadovoljstvom moža, ki ve, da zasluži njegova premetenost največje priznanje. Lupin ni ničesar odgovoril, nego pogledal na uro.
— E, e, samo še trindvajset minut! Kako čas beži. Še pogovoriti se ne bodeva mogla!
Približal se je Lupinu in mu rekel:
— Veste kaj — to mi je pa le mučno. Mislim, da je Lupin drugačen gospod. Kar takoj pri prvem resnem nasprotniku so vam odpovedale vse moči . . . Ubogi mladi mož!

Ali hočete čašo vode, da se malo pokrepčate?
Lupin ni znil nobene besede in ni napravil nobene kretnje. Z najpopolnejšo ravnodušnostjo, ki je kazala, da ima samega sebe v oblasti in natančno ve, kaj hoče in kako to stori, je Daubrecq rahlo potisnil na stran in pozvonil pri telefonu.
— Prosim, gospodična, številko 56.534.
Dobivši zvezo s to številko je Lupin počasi v pretrganih staskih govoril v telefon:
— Halo! . . . Ulica Chateaubriand . . . Ali si ti, Ahil?
— Da, patron, jaz!
— Poslušaj dobro, Ahil . . . Stanovanje moraš takoj zapustiti. Halo! . . . Da, takoj . . . čez nekaj minut pride namreč policija. Nič se ne boj, prav nič se ni treba bati . . . Časa imaš še dosti. Stori, kar ti bom naročil. Kovčegi so vedno pripravljeni? — Izvrstno! Eden je prazen, kaj ne? Izvrstno! Stopi torej v mojo spalnico in se postavi pred kamin. Z levo roko pritisni na rezljano glavico, z desno roko pa dvigni mramorno ploščo. Odprla se ti bo miznica, v kateri dobiš dve kaseti. V eni so vsi naši papirji, v drugi denar in zlatnina. Obe kaseti deni v prazni kovčeg. S tem kovčegom pojdi kar moreš hitro do vogala ulic Viktor-Hugo in Montspan. Tam dobiš Viktorijo, ki čaka v mojem avtomobilu, tja pridem tudi jaz . . . Kaj bo z obleko in drugimi mojimi stvarmi? Ah, pusti vse tam in hiti kar moreš. (Dalje prih.)

da nima razen vlade, poljskega kluba in alpskih Nemcev nobeden posebnega interesa na tem, da bi se rešila sedanja kriza. Zahteve Nemcev s Češkega so tako formalirane, da je popolnoma izključeno, da bi jih Čehi sprejeli. Se le ko se sestane in konstituiraj deželni zbor, bi bilo mogoče pogajati se glede obojestranskih zahtev. Definitivni odgovor na nemške propozicije se še ni redigiral ter prevzame to zbor zaupnikov na Dunaju, ki se vrši danes. Odgovor pa odklanja nemške zahteve. Nemci imajo danes popolnoma svoje posvetovanje na Dunaju ter jim bo že predložen odgovor Čehov. Eksekutivnih odborov čeških strank zaradi pčlega časa ni bilo mogoče sklicati. Govorniki so soglašali v tem, da nadaljnja popustitev ni mogoča in da je zlasti popolnoma nemogoče, da bi novoizvoljeni deželni zbor sklepal le o novem deželnem redu, ki prinaša Nemcem važne pridobitve, med njimi narodnostne kurije, narodnostno razdelitev ter deželnega odbora in o jezikovnem vprašanju pri deželno knežjih in avtonomnih oblastih pozneje. Čehi vstrajajo na tem, da se obravnava o onih zadevah, ki so pri srcu Čehom in o onih, ki so pri srcu Nemcem, istočasno.

V debati se je tudi naglašalo, da oni deli spravnih predlog zlasti iz deželnega reda in deželnega volilnega reda, ki jih hočejo Nemci posebej obravnavati, nikakor ne morejo sami postati zakon, zlasti ker ni nikakršna kompenzacija za Čeha, da bi se dovolila volitev v deželni zbor, upravna komisija pa bi ostala še naprej na kmilu, vsled česar bi bil povratek konstitucionalnih razmer na Češkem še naprej za nedogleden čas izključen.

Češki posredovalci so se vrnili še včeraj na Dunaj, da sporoče danes Nemcem sklepe. Pod temi okoliščinami je torej pričakovati, da bo današnja skupna seja Čehov in Nemcev prav kratka in gotovo je, da bodo češke stranke v državnem zboru zopet pričele z obstrukcijo, nadaljna posledica obstrukcije pa bo, da bo vlada razpustila državni zbor, za kar ima baje že cesarjevo dovoljenje. V tem slučaju so politični krogi mnenja, da se državni zbor ne bo sestel zopet pred novembrom ter se govori celo, da bo državni zbor, če bi tudi v jeseni ne mogel delovati, razpuščen, nakar bi se vršile nove volitve meseca februarja 1915.

Protokol češkega narodnega sveta v aferi Šviha.

Pod predsedstvom predsednika Prokubeka je imela prezidijska komisija češk. narodnega sveta novo posvetovanje v aferi Šviha. O tem posvetovanju je prišlo v javnost sledeče: Ker je dr. Karel Šviha izrecno opustil namen poiskati si zadoščenje pred sodiščem, smatra češki narodni svet to kočljivo zadevo za rešeno ter pozivlja, da se o tej zadevi ne razpravlja več v javnosti na način, ki za češki narod ni časten. Pri tem prosijo češki narodni svet nujno, da naj javna kritika delovanja in izjav češkega narod. sveta ne tolmači preko mej, ki jih zahteva važnost te institucije. Da se prepreči pomotna razlaga v zadnji seji sklenjene izjave češkega narodnega sveta, izjavlja ta, da je bilo predloženo poročilo šestih zaupnih mož, ki so pregledali material »Narodnih Listov«, da pa je bila ta preskava strogo zaupna. Poročilo pa je konstatiralo:

1. da so zaupniki prišli do prepričanja, da je bil bivši poslanec dr. Karel Šviha v zvezi s policijo in da je dobival od tem do zadnjega trenutka plačo.

2. da so se prepričali, da se dokazilni material o tej zvezi od leta 1911. do danes ni predložil javnosti, ker ni zadoščal za dokaz, vsled česar je bilo treba obdolženca nadalje nadzorovati, in da so se nadaljna dokazila našla šele pozneje, katerih pa ni bilo mogoče porabiti, ker so bili »Narodni Listij« s častno besedo zavezani, da tega materiala ne porabijo brez dovoljenja onega, ki jih je dal na razpolago in ker je list dobil to dovoljenje šele v zadnjem času.

Albanija in njen knez.

V Albaniji imajo kneza, miru pa ne. Knez hodi v mošejo, v katoliško in pravoslavno cerkev, knez govori francosko in nemško, albansko pa ne, kljub temu molijo za njega v albanskem jeziku. Knez ima v Draču palačo in si da sedaj opremiti v Tirani še drugo stanovanje. Knez ima domače in tuje orožništvo s tujimi častniki, epirski predsednik Zographos pa ima same domačine od 19. do 30. leta in

domače častnike. Knez ima za seboj velesile, Zographos ljudstvo, ki trumoma drvi k njemu.

Stajersko.

Iz Celja. Ženska podružnica C. M. D. ima svoj občni zbor v petek, dne 20. marca ob 8. zvečer v rdeči sobi Narodnega doma. Članice in gostje dobrodošli!

Iz Celja. Pri volitvi načelnika tukajšnjega cerkvenokonkurenčnega odbora je bil izvoljen g. dr. A. Božič. V tem odboru so imeli doslej večino Nemci, odsej pa sedijo v njem 4 Slovenci in le eden Nemec, odvetnik dr. Schurbi. Kakor slišimo, so je Nemci gospodarsko jako zavozili.

Dramatično društvo v Žalcu vprizori na sv. Jožeta, dne 19. marca ob 8. uri zvečer v dvorani gosp. Rogleka v Žalcu dramo »Gospod Groski«.

Iz Studenic pri Poljčanah poročajo, da je ondaj umrl dolgoletni župan v Brezju ter ud krajnega šolskega sveta, Anton Kodrič-Hrastinski. Odveč bi bilo naštevati vrline blagega moža; kdor ga je poznal, je moral čislati kremeniti značaj neomahljivega Slovenca Kodriča. Bodi mu trajen spomin! Ustanovil se je v Studenicah krožek, ki plačuje prostovoljno narodni davek v prid D. C. M. Družbeno vodstvo je poverilo imenovanemu krožku tudi oskrbovanje nabiralnikov v Studenicah. V doglednem času se vprizori tukaj igra: »Kje pa je oblašalo?«

Iz Maribora. Štajerska namestnika je sedaj rešila znano zadevo glede plakatov dramatičnega društva, seveda odklonilno. Za nas Slovence ni v Gradcu pravice, če bi bili znabiti le malo »prizadeti« neki namišljeni interesi spodnještajerskih avtonomnih mest. Proti odloku namestnika bo šla pritožba na višja mesta.

Iz Maribora. Najzanimivejša obravnava tega porotnega zasedanja je bila ona proti tesarju Petreni zaradi zastrupljenja žene. Kakor je poročal »Slov. Narod« že lanskega novembra, je zastrupil tesar Janez Petrena iz Bratoneč pri Sv. Tomažu nad Ormožem svojo ženo na prv grad način z arzenikom. Petrena se je podal predlanskim na Zgornje Stajersko v Donavic za delom. Dasi je zapustil doma pravo pridno ženo Marijo in šletno hčerkico, se je vendar v Donavicu kmalu seznanil z neko 33 let staro vdovo Windisch po imenu. Razmerje tudi ni ostalo brez posledic. Petrena jo je hotel vzeti, a na poti mu je bila lastna žena Marija. Petrena je bil z Windischevo celo že dvakrat na oklicih, drugokrat dne 16. novembra. Zato je bil zadnji čas za sklenjeni umor žene Marije. Isto nedeljo dne 16. novembra si je naročil Petrena ženo in hčerko k Veliki Nedelji na kolodvor. Šli so potem skupno v bližnjo gostilno na liter vina in tam je nasul Petrena skrivaj v pijačo arzenika. Žena in otrok sta bila zastrupljena; vino; mož ga ni pil, temveč hitro zginil. Nesrečnima žrtvoma je že postajalo v gostilni slabo, med potom pa se je žena zveklela v neko uto in tam umrla. Otrok je ostal pri življenju, ker je povzli le malo vina. Petrena so hitro zasačili kot storilca in ga izročili mariborski okrožni sodniji. Pri obravnavi je dosledno tajil, pa mu ni nič pomagalo. Obsojen je bil na smrt na vešalnih.

Studenci pri Mariboru. Dne 28. februarja l. l. se je vršil v Studencih protestni shod glede zavlačevanja dovoljenja za stavbo slovenske šole. Shod je bil zelo dobro obiskan, znamenje, da se za to podjetje vse zanjima. Izvolilo se je posebno odposlanstvo, ki se bo obrnilo do merodajnih faktorjev, če se zadržuje od strani občine še dalje ta stavba. Vsem je namreč znano, da se C. M. D. bojuje že celih 5 let za slovensko šolo v Studencih. Zadnji trik občine je bilo preprečenje uradnega ogleda na stavbnem prostoru. Dve leti že romajo dotične pritožbe od ene pristojne oblasti do druge, ne da bi prišli za korak naprej; doseglo se je komično toliko, da je dobila občina pred kratkim ukaz, da se skliče zopet že enkrat prepričana komisija. Sedaj pa ne nehamo prej, da kaj dosežemo in se ne bomo več zadovoljili, če nas uradi samo prijazno sprejemajo, vse obljubijo, pa nič ne držijo. Ne dvomimo, da nas bodo naši gosposde poslanci v tem podpirali. Naše Studencane prosimo, naj malo potrpijo, ne bo dolgo trajalo, da se njihov želja izpolni, našim narodnim nasprotnikom pa povemo na uho: se naj svojih dosedanjih uspehov prepere ne veselijo, kajti s svojim odporom vzbujajo le naše ljudi, ki so v velikem številu še do sedaj narodno spali, — slovenske šole pa ne bodo prepričali nikdar!

Iz Ormoža. V očigled sedanjim razmeram glede ormoškega okrajne-

ga zastopa je važna poudariti, da je na zadnjem občnem zboru klerikalni deželni poslanec Meško kot preglednik računov konstatiral, da je sedanji okrajni odbor tudi lansko leto dobro gospodaril. To priznanje je značilno za politično poštenost in agitacije raznih Kočarjev, Močnikov, Ozmecev in drugih klerikalnih petelinov pri zadnjih volitvah v ormoški okrajni zastop.

Od Sv. Miklavža pri Ormožu. Sliši se, da sta zopet dve veliki vinogradniški posesti na prodaj, in sicer eno g. kaplana Štuheca v Ilšovčaku (Mrzlo polje = Tettenghengst) in eno g. Koflerja na Kogu. Misli pa obe posesti kupiti ptujski Fürst. Naša narodna dolžnost je, da obvestimo o tem našo širjo slovensko javnost in to tem bolj, ker tuji, osobito Nemci iz Ptuj, Radgone, Maribora, Gradca itd., da celo z Dunaja, vedno več slovenskih vinogradniških posestev nakupujejo. Značilno je n. pr., da so Svetinje obkrožene od treh strani od nemških posestev in samo na eni strani še meji slovenska posest do cerkve. Jeruzalem je ves v nemških rokah, in to gre tako dalje, brez konca in kraja. Če bo šlo tako še dalje vsled brezbržičnosti Slovencev, potem smelo trdimo, da bodo »Slovenske« gorice najti samo še na zemljevidih in to, če ne prej, v sto letih gotovo, kakor je sonce na nebu. Ze sedaj bi se nam lasje jezili, ako bi zamogli pogledati na zemljevid, ki bi nam natančno pokazal slovensko in nemško posest. Toda kaj pomaga taki-le člančici v tako resnični in resni stvari? Udarec v vodo! Započeti bi se pač morala tozadevna velikopotezna akcija, toda s čim? Denarja manjka! Društvo »Branibor« ima preslabe pripomočke, da bi zamoglo dati samo za eno vinogradniško posestvo recimo 20 do 30 tisoč goldinarjev. Vsi denarni viri, kakor so kopališča, slatine, rudokopi, gozdovi itd., ter s tem zvezana industrija je na slovenski zemlji že v tujih, najsibo v nemških ali laških rokah. In kakor rečeno, v doglednem času bude tudi v naših vinogradih zagospodaril Nemec, Slovenec pa bo njegov viničar, kakor imamo žalibog že sedaj za to vzgledov dovolj.

Drobne novice. Iz Maribora. Mestna občina ne prevzame planine s 1. januarjem 1915, temveč še le tekem leta 1916. — Na Falpi pri Mariboru so orožniki prišli dva ključavničarja, češ da ponarejata denar. Preiskava je dognala neutemeljenost tega suma, na kar so ju izpustili. — V Mariboru je umrla žena nadsprevednika Kukoviča, Marija Kukovič, 63 let stara. — Iz Brežic. Te dni se je posrečilo prijati enega izmed onih zmozolčev, ki so napravili zadnje mesecetoliko škode v brežiškem okraju. Posestnik in klobučar Štefan Krčan iz zagrebške okolice je udril v Rigonjih skozi slannato streho v podstrešne kamrice in je pobral mesa in špeha za več ko 300 kron. Na begu so ga s plenom vred prijeli in zaprli. Morda se posreči dobiti še druge te tičke. — Iz Podčetrčka so našli v Sotli mrtvega nekega hrvaškega berača. Prosjak se ga je najbrže malo nalezal, potem v temi padel v Sotlo in utonil. — Iz Šmarja pri Jelšah. V Pečicah je padel pri viničarju Ogrizju 70letni Franc Jenko tako nesrečno s pada, da si je zlomil vrat in mrtev obležal. — Pri Sv. Tomažu nad Ormožem je umrl dekan Jakob Caf. Mož je že dolgo časa bolehal. Zanjeta leta je strastno politiziral in kruto preganjal v svoji fari vsakogar, ki ni bil pris'ah klerikalne stranke. — V Trnovljah pri Celju so povozili splašeni konji hlapca Črepiška. S strtonogo so spravili reveža v celiško bolnišnico.

Koroško.

Drobne vesti. V Offnerjevi tovarni za kose pri Volšperku je odrgala cirkularna žaga 66letnemu delavcu A. Pfliegerju 4 prste leve roke. — Denar v laseh. V Celovcu so aretirali neko Justino Schröcker, ker je bila na sumu, da je ukradla svoji tovarišici, s katero je skupaj spala, večjo vsoto denarja. Obtoženka je tatvino tajila in res niso mogli dobiti delj časa pri njej denarja. Končno pa se je tatvina je razkrila. Schröckerjeva je imela spravljen ukraden denar v laseh. — V Beljaku so aretirali 20letnega Maligoja iz Tolmina, ker je hotel pobegniti v inozemstvo. — V Trbižu so prijeli nekega Nemca Müllerja, ki je povedal, da je pobegnil od francoske tujske legije iz Maroka. — Tatvine. V Milstatu je vломil neznan tat v stanovanje poštarja Hermmana Pöllingerja in odnesel več znamk in 50 kron denarja. — V isti noči je vломil neznan tat v gostilno Kahlhofer v Milstatu in odnesel nekaj drobiža in eno milo. Privoščil si je tudi par vrčkov pive. — Bosnjaku,

potujočemu prodajalcu Miji Dujnoviču iz Vinice je ukradel neznan tat v neki gostilni v Brežah 260 kron drobiža in več blaga. O tatu še nimajo prave sledi, sumijo pa nekega mladega fanta, ki je tudi takrat prenočeval v dotični gostilni.

Primorsko.

Dr. Pinausig — Perko. V četrtek se je vršila pred goriškim okrajnim sodiščem zanimiva obravnava dr. Pinausiga proti stavbnemu mojstru Perkotu. Perko je namreč predložil svoječasno deželnemu odboru račun za neka izvršena dela. Deželni odbor mu je ta račun zelo zmanjšal. Pred približno 2 mesecema je naletel Perko pred kavarno »Teatro« v Gorici dr. Pinausiga in se je začel z njim pripraviti zaradi tega računa. Dr. Pinausig je dal med prepričom Perkotu zausnico, Perko pa ga je nato nabil s palico. Perko je bil obsojen na 200 kron globe.

»Revoltella«. Po sobotni policijski preiskavi, ki je trajala pozno v noč so obdržali v zaporu 6 dijakov in icer 5 Italijanov in 1 Hrvača. Policija je izročila sedaj celo zadevo državnemu pravništvu. Preiskovalni sodnik še ni zaslial obtožencev. Vsi so uverjeni, da bo edini Hrvat aretiraneč Sisgoreo takoj izpuščen, ker so tu vsi dokazi za to, da se je on branil in da bi bil morda danes že mrtev, če ne bi bil posegel k skravnemu sredstvu. S tem, da je ustrelil na vodjo laških napadalcev Sangulina v trenutku, ko ga je hotel ta udariti z debelo gorjačo po glavi, je rešil sebe, obenem pa je povzročil tudi to, da je prišla policija in napravila konec laškemu napadu. Pri namestništvu je posredoval glede teh žalostnih dogodkov dr. Bručić, ki je izročil namestniku natančen zapisnik o izpovedbah slovenskega dijaštva. Namestnik je izjavil, da bo predložil ta zapisnik kot prilogo svojemu tozadevemu poročilu osrednji vladi. — Revoltella je sedaj zaprta, pred vhomod stoji policijska straža. Ravnatelj je povabil jugoslovanske dijake k sebi glede poravnave, toda kaj je s tem dosegel, še ni znano. Znano pa je, da je pobegnil iz Trsta zloglasni voditelj laških napadalcev Sangulin, ki je napadel na česti slovenske dijake, ki je vodil napad na Revoltelli in katerega je lahko rnil dijak Sisgoreo, ki je nanj ustrelil v hipu, ko ga je hotel ta udariti po glavi z debelo gorjačo. Mož se je umaknil in pravijo, da se je odpeljal v Zader.

Pomanjkanje osebja pri tržaških sodiščih. Poslanec dr. Gasser je bil te dni pri justicnem ministru in mu je obrazložil veliko pomanjkanje osebja pri tržaških sodiščih. Posebno trpi vsled pomanjkanja osebja višje deželno sodišče. Justični minister je odgovoril poslancu, da se je s tem vprašanjem že pečal in da je videl potrebo zvišati osebje pri sodiščih v Trstu, kakor tudi na celem Primorju. Stavil je tozadevne predloge tudi že finančnemu ministru.

Smrt v železniškem vozu V brzovlaku Dunaj — Trst je nedaleč od Matuli nenadoma umrla v vozu I. razr. grofica Ivana Hardegg. Zadelo jo je brzotone srčna kap. Truplo so izložili v Matuljah.

Ustrelil se je vpk. občinski assessor v Trstu dr. Franc Gregorutti. Izvršil je samomor zaradi neozdravljive boleznii.

Ponarejen aigleški denar so zanesli mornarji v Trst. Denar je navidez dobro napravljen, vendar kvalitativno zelo malo vreden. Aretirali so mornarja Fabretto in Ilico, ki trdita, da sta dobila ta denar v Pireju in da nista vedela, da je ponarejen.

Pobegli kaznenci. Iz zapore okr. sodišča v Trstu so pobegnili trije kaznenci nevarni tatovi in sicer Mariello Bizel, Anton Pipan in Valter Russian. Obenem z njimi je izginil tudi sokravec pobeglega notarja Quarantotto, Jakob Udina. Pobegnili so baje vsled malomarnosti ječarja, ki je zaklenil ne zaprta, marveč samopriprta vrata. Za begunci nimajo do sedaj še nobenega sledu.

Tržaška porota. Turk pred poroto. V soboto se je vršila še tretjič porotna obravnava proti bosanskemur Turku Jusufu Zahiroviču iz Baljavine v Bosni. Mož je bil obtožen, da je dne 18. maja 13 med cestnim prepriom v Kantridi pri Voloskem zabodel z nožem Ogra Frana Nemetha, ki je vsled te poškodbe umrl. Prva obravnava je bila odgodena v svrhu zaslilanja novih prič. Zahirovič namreč dosledno taji, da bi bil on udaril Nemetha in tudi zanika, da bi imel takrat pri sebi nož. Tudi se niso odzvali k prvi obravnavi vse povahljene priče. Pri drugi obravnavi, ki se je vršila brez prič, je bil Zahirovič oproščen. Proti tej sodbi je vložil drž. pravdnik ničnostno pritožbo, kateri je najvišje sodi-

šče ugodilo in odredilo novo obravnavo. K tej obravnavi so prišle vse priče. Sodišče je po dovršenem dokazovanju stavilo porotnikom eno samo vprašanje in sicer glede uboja. Po polurnem posvetovanju so porotniki vprašanje z 8 glasovi zanikali, nakar je bil Zahirovič oproščen.

„Matica Slovenska“.

»Matica Slovenska« je imela včeraj svoj petdeseti redni občni zbor. Zbor se je vršil v dvorani mestnega magistrata ter ga je otvoril predsednik prof. dr. Fran Ilesič z nagovorom, v katerem je v splošnem pregledu orisal delovanje »Slovenske Matice« v preteklem in nje nalogo v bodočem letu. Oznail je demokratičnost ustroja in duha društva in njegovo stremjenje po poglobitvi zanimanja za ves drugi slovenski, zlasti pa jugoslovanski svet. Spominja se ob tej priliki Gosposvetskega polja in dokazuje, zakaj velevažni moment zadnjega ustoličenja pred 500 leti ni našel izraza v slovenski narodni pesmi. Ta izraz demokratičnih načel našega naroda je najti tudi v drugih institucijah našega naroda in tudi v »Slovenski Matici«, edini naši literarno-kulturni skupščini.

Predsednik imenuje nato za overovatelja zapisnika gg. prof. dr. Sajovicca in prof. Izidorja Modicea ter pozdravi predsednika »Matica Hrvatske« g. dr. Ottona Kučero.

Predsednik »Matice Hrvatske« g. dr. Kučera se oglasi nato k besedi ter naglašja, da je sledil večletnemu običaju, da je posetil »Matico Slovensko« na njenem občnem zboru. Tem večjega pomena je bratsko sodelovanje sedaj, ko stopa »Matica Slovenska« v drugo polstoletje svojega delovanja. »Matica Hrvatska« in »Matica Slovenska«, združeni v načelu: Prosveti in svobodi, imata namen nesti v najširše mase prosveto in naši se bosta brez dvoma tudi na drugem polju. Želi »Slovenski Matici« v nadaljnem delovanju še mnogo in velikih uspehov.

Sledilo je nato poročilo tajnika g. Milana Puglja, iz katerega posnemamo samo nekaj točk. Napredek društva ki je pričelo pred 50 leti z izdajanjem niti ne po ene knjige na leto, se zrcali v tem, da obsegajo njegova sedanja letna izdanja nad 90 tiskanih pol. Beletristika, znanstveni zbornik, prevodi, narodno blago, hrvaška knjižnica, spomini in jubileji so zastopani v društvenih izdanjih. Omenja odseke »Matice« in njih delovanje, zlasti delovanje knjižnega, gospodarskega, zemljepisnega, narodopisnega, umetniškega odseka in odseka za slovenski jezik. Iz odbora je izstopil med letom g. dr. Zbašnjik, na njegovo mesto kot ključar blagajne je stopil ravnatelj g. Anton Koder.

Umrlj so med letom večletni odbornik prof. Vilibald Zupančič, prof. Milan Pajk, novelist Josip Premk, prof. dr. Glasar, ter je odbor počastil v svoji zadnji seji tudi spomin viteza Klotiča Sabladoskega. Na poziv predsednika se dvignejo člani s sedežev.

Izrekla se je želja po nadaljevanju ciklusa knjig »Slovenska zemlja«. Na vrsti je Stajerska. Visokolski docent v Würzburgu g. dr. Boris Zarnik je ponudil zbirko svojih predavanj. Prihodnje leto bodo nadalje izšle sledeče knjige: Zabavna in Knezova knjižnica s pripovedno vsebino, prevod polovice Tolstojevoga romana »Vojna in mir«, Zbornik s prvim delom Vošnjakovke korespondence, Hrvaško-srbske ženske (lirske) pesmi in lžansko narodno blago. Pripravlja se II. zvezek Spominov in jubilejev in izide posebno izdanje v 1500 izvodih jezikoslovnih del patra Škrabca. Zemljevid izide v najkrajšem času. Nabiranje krajepisnih imen vodi g. prof. Maks Pleteršnik. Umetniški odsek razmotriva vprašanje izdaje zbirke reprodukcij slovenskih slik in kipov v primerni knjigi. Delo za Jugoslovansko Enciklopedijo je dospelo tako daleč, da se lahko prične s spisovanjem član- kov samih. Delo za tehniški slovar je prevzelo Društvo inženirjev in arhitektov, gradivo prinesejo »Vestice«.

»Matica Slovenska« je bila zastopana na vseh važnejših slovenskih in jugoslovanskih slavnostih. Število ustanovnikov se je pomnožilo za 12. Iz blagajniškega poročila g. dr. Frana Detele je posneti sledeče: Doneski družvenikov so znašali 12.889 K 64 v, dohodki hiše 5655 K 04 v, državna podpora 1600 K, vsega skupaj pa so znašali dohodki 38.501 krono 24 v, omeniti je, da se je dvignilo iz knjižice 13.012 K. Upravnih stroškov je bilo 2891 K 58 v, za knjige 18.999 K 14 v, za hišo 3825 K 71 v in 266 K 66 v vračila potresnega posojila, vložilo se je 11.100 K in pripi-

salo glavnici 524 K. Faktično znaša primanklaj 1910 K 10 v. Za zemljevid je naloženih 5795 K 10 v. Premoženje znaša 123.350 K 35 v ter se je zmanjšalo za 782 K 93 v. Premoženje narodnih ustanov v oskrbi društvenega odbora znaša 80.868 K 43 v ter se je pomnožilo za 2244 K 68 v. Depozita so znašala koncem leta 22.268 K 40 v. Proračun za leto 1914 izkazuje 22.936 K 66 v dohodkov z majhnim prebitkom. Predsednik g. dr. Hešič je podal k obema poročiloma pojasnila ter označil namen »Slovenske Matice«, ki ne sme biti niti popolnoma znanstvena, niti se znanstva ne sme popolnoma iznebiti. Drugo vprašanje pa je, v koliko izvodih naj se natisnejo znanstvene knjige. Izreče željo, da se le topis letos opusti. (Sprejeto.) Na predlog g. Trstenjaka je bila sprejeta nato resolucija, ki se glasi:

Občni zbor nalaga »Slovenski Matici«, da njen odbor vse ukrene, kar je potrebno, da bi se pomnožili dohodki. Posebno naj prihodnji odbor vzame v pretres povisjanje članarine in o tem poroča pravočasno. G. Trstenjak želi, da bi se plačevali boljši honorarji in da bi se tajniška plača, povišala ker mora biti vsak zavod na stališču, da se da za pošteno delo pošteno plačilo. V debato so posegli gg. D. Hribar, R. Perušek, dr. L. Požar, A. Ribnikar in dr. Hešič, deloma so se izrekli pomisleki proti zvišanju članarine sploh, deloma proti prejmajnemu zvišanju članarine.

Po poročilu preglednikov računov je bil sprejet absolutorij blagajniku ter se mu je izrekla za njegovo delovanje zahvala.

Nato so se vršile volitve. Za preglednike računov so bili izvoljeni vsi trije dosedajni pregledovalci gg. J. Pogačnik, I. Krulec in Iv. Pavšič. Skrutinij za izvolitev 11 članov odbora so vodili gg. Milavec, S.ucher in Režek.

Skrutinij je trajal do 1/4 na 7. zvečer ter so bili po številu glasov izvoljeni za dobo 3 let gg. prof. dr. Šleibinger, župan dr. Ivan Tavčar, prof. Rajko Perušek, prof. dr. Jakob Zmavec, dr. Demeter Bleiweis, vitez Trsteniški, prof. dr. Fran Hešič, ravnatelj Anton Koder, urednik dr. Lah, prof. dr. Grošelj in prof. Breznik, za dobo 2 let pa poslanec g. dr. Vladimir Ravnihar.

Rnjige „Matic Slovenske“.

»Slovenske narodne pesmi«. 15. snopič. — Po dr. K. Štrekličevi smrti je poverila Matica uredništvo »Narodnih pesmi« dr. Glonarju, in kakor kaže letošnji zvezek, ni storila s tem sebi nikake usluge in svojim članom ne veselja. Mirne vesti lahko trdimo, da letošnji zvezek ne obiluje samo najslabšega blaga, temveč je tudi najslabše urejen. Vsebinska telesa pesmi je banalna in trivijalna, kar že kažejo naslovi: Boj za hlače, Pijanec pride domu, Pijanka, Modna šema, Lena, Jezična žena itd. Tega seveda ni urednik kriv, lahko mu pa zamerimo, ker je vzel pri posameznih pesmih toliko, večših po 10—15 malone čisto enakih variant, ki se ne bistveno razlikujejo druga od druge, ter skuša tako postati letošnja knjiga »Narodnih pesmi« nekak spredevalo o posirovelosti našega naroda. Urednik je pokazal z to knjigo, da ima bore malo okusa in vesti, drugače ne bi napravil »Matic Slovenski« tako neokusne in neestetične knjige samih mežnarških, psevd narodnih izdelkov, ki nimajo niti najmanjše folkloristične ali literarne vrednosti, ki so za znanstvo brez pomena, in ki so jih zlagali alkoholiki in izgubljeni ljudje, ki niso imeli smisla za navjno narodno pesem, temveč so bili ravnotoliko oblizani od civilizacije, da so na sirov in primojduševski način dajali duška svojim mislim. Sicer nikakor ne rečemo s tem, da bi bilo prav vse brez vrednosti, ali kar je zrnja, se izgubi med plevami. In zato večini Maticinskih članov ta knjiga ne bo ugajala. Matica jo je opremila z najslabšim papirjem in tako s prijazno, a značilno gesto pokazala, kako se njej sami zdi malovredno to blago. Enako da skrben oče svojemu sinu, ki vse spridi in skvari, ukrojiti hlače iz najbolj sirove robe.

Dr. Javec Mencinger: Izbrani spisi. II. zvezek. Tu najdejo čitatelji tri Mencingerjeve povesti iz njegove prve pisateljske dobe. Natisnjene so bile prvič v »Slovenskem Glasniku«. Odklikujejo se vse tri od lanskih Mencingerjevih povesti po lepšem slogu in miselni vsebini, dasi je n. pr. noveleta »Bore mladost«, ki se nahaja prva v knjigi, po svoji bolni sentimentalnosti zelo neprikladna za našo dobo in niti malo ne odgovarja moderne okusu. — Tudi druga »Skušnjave in izkušnje« se zelo razlikuje od za-

litev sedanje knjige in po svoji nesocialni ideji ne zadovolji čitatelja. Lepo pa je, in resnično, kar govori pisatelj o duhovnih: »Veliko smo imeli duhovnov v preteklem in sedanjem stoletju, ki so že pred nami pravično mislili o narodni ljubezni. Dolgo časa so duhovni s pismom in z besedo edini skrbeli za ohranitev našega jezika in slovstva, za omiko in napredovanje našega prostega naroda. — Odtod je prišlo tisto zaupanje in spoštovanje, ki ga uživa še dandana duhoven med kmeti, in to zaupanje tudi ne bode nehalo, dokler bodo duhovni ostali narodni. Gorje pa narodu, ako bi se kdaj duhovstvo vdal kakim necerkveni, protinarni politiki! Nehalo bo zaupanje do duhovnov in komu bo potem zaupal neomikani narod? Postal bo nestanovit, nereden in lahkomiseln in ne bo mu veliko mar ne za nebesa, ne za pošteni red podzemeljskega življenja.« — S tretjo povestjo »Zlato pa sir« končuje knjiga. Z nevsiljivostjo vsake tendence in z umetniško vsebino se ugodno razlikuje od prvih dveh. Milieu je v vseh treh povesti isti: Bled, Bohinj, Triglavski planine. — Lepi, idilski opisi pričajo o bogatem in jedrnatem jeziku pisateljevega, ki je s svojo individualnostjo in plemenitim mišljenjem bil kot malo kdo drugi poklican obogatiti našo književnost.

Dnevne vesti.

Do sape so prišli. Zadnja seja občinskega sveta ljubljanskega, na kateri so bili klerikalni občinski odborniki, uvažujoč razpoloženje v Ljubljani, prisiljeni glasovati za županovo resolucijo proti zvišanju deželnihih doklad, je klerikalni gospodi kar sapo zaprlo. Do sape so prišli še le v soboto, ko približeje v »Slovenca« dolgo izjavo, v kateri se z vporabo vseh sofisticiranih in ligurijarskih sredstev skušajo oprati pred upravičeno konstatacijo, da so s svojim znanim glasovanjem v občinskem svetu prišli v konflikt in nasprotstvo s svojo lastno stranko. Ta izjava je zgled in vzorec pretkane sofistik. rabulistične, ki bi delala največjo čast celo največjemu mojstru te krščanske umetnosti Alfonzu Ligurijarskemu. Tako-le utemeljujejo klerikalni jogri v občinskem svetu svoj nastop proti zvišanju deželnihih doklad: »S svojim glasovanjem v občinskem svetu nismo s svojo stranko kot tako prav nič prišli navskriž. Doklade je sklenil povisati in je v znani obliki to tudi izvršil klub deželnih poslancev S. L. S. Stranko kot tako pa za nas reprezentira izvrševalni odbor. Pred ta forum pa klub deželnih poslancev S. L. S. ni prišel, zato naše glasovanje na kak sklep stranke ni moglo biti najmanj vezano.« — Ali ni naravnost klasičen eksemplj zavijanja? sklenila klerikalna stranka, marveč samo deželni poslanci Ešeles, zato ta stranka tudi ni odgovorna za to zvišanje. Imenitna argumentacija! Sicer je znano, da prav poslanci tvorijo v vsaki stranki in tudi v klerikalni odločujoč faktor in jo tudi na zunaj reprezentirajo in zastopajo, pa to nič ne dene: poslanci so vendarle eno, a stranka je nekaj povsem drugega. Stranka lahko zastopa svoja načela, njeni poslanci pa se lahko bore za naravnost nasprotno načelo — po največji klerikalnih naukih namreč. Stranko kot tako pa reprezentira le izvrševalni odbor. V tem izvrševalnem odboru sede sicer vsi poslanci, kar pa na stvari seveda nič ne spreminja. Izvrševalni odbor je izvrševalni odbor, poslanci pa so poslanci, sami faktorji, ki med sabo nimajo, tako se namreč glasi največji klerikalni nauk, prav nobenega stika. Poslanci pa se glede zvišanja deželnihih doklad niso obrnili na izvrševalni odbor — možgani se niso obrnili za svet do rok in jezika — zato klerikalni občinski odborniki niti najmanj niso bili vezani na kak sklep svoje stranke... ker, no, ker poslanci enostavno niso stranka, niso izvrševalni odbor — v formalnem oziru in po imenu namreč ne. Sicer odločujejo poslanci tako v stranki, kakor v izvrševalnem odboru, toda tega ni treba povedati, ker bi drugače najzabitejši klerikalni bace že moral priti do prepričanja, da šepa »duhovito« dokazovanje klerikalnih mestnih očetov v sobotnem »Slovenca« prav na obeh nogah.

Zapomnit si je treba! Klerikalni občinski odborniki izjavljajo v sobotnem »Slovenca« med drugim tudi to: »Dali smo (v občinskem svetu) odkrito duška, da se Ljubljana preveč obremenjuje.« To priznanje klerikalnih občinskih odbornikov, da klerikalna večina v deželnem zboru »preveč obremenjuje Ljubljano«, to je, da jo na najbrezvestnejši način izsesava in izkorišča do krvi in mozga, je za nas prav dragoceno, ker se bomo v prihodnje lahko sklicevali na to priznanje pri vsaki priliki, kadar

bodo klerikalni hinavci zopet hinavsko zavijali oči in pred javnostjo zatrujevali, da so polni najčistejše ljubezni in naklonjenosti do stolnega mesta Ljubljana, te punčice vseh slovenskih zemlja. A tudi ljubljansko prebivalstvo si naj gori citirane besede dobro zapomni ter se jih dobro spominja pri vsakih volitvah, zlasti pa pri prihodnjih občinskih volitvah. Podrepnikov tistih mogotcev, ki po priznanju klerikalcev samih nesramno izsesavajo in izkoriščajo Ljubljano, ljubljansko prebivalstvo ne bo več izbiralo za zastopnike in zagovornike svojih interesov!

Lepe razmere morajo vladati v klerikalni stranki, ako je res, kar trdi klub občinskih svetnikov S. L. S., da so klerikalni poslanci v deželnem zboru kar na svojo roko sklenili Zvišanja deželnihih doklad trolej ni tu vprašali edini kompetentni forum izvrševalni odbor klerikalne stranke. Vsakdo pač mora priznati, da je zvišanje deželnihih doklad tako važna stvar, da ni misliti, da bi se ne bili preje klerikalci o nji temeljito posvetovali. Vzpričo tega je možno samo dvoje: Ali se klerikalci lažejo, ko pravijo, da klerikalni poslanci niti niso preje spravili zvišanja deželnihih doklad pred kompetentni forum, da bi s tem strankino vodstvo pred svojimi backi vsaj nekoliko razbremenili, ali pa je res, da se klerikalni poslanci dejansko niso nič brigali za »kompetentni forum« — izvrševalni odbor in so na vrat na nos na lastno pest sklenili zvišanje deželnihih doklad. Ne vemo, katera eventualnost odgovarja resnici, to pa pravimo: ako je istina druga eventualnost, o kateri govore gosposde klerikalni občinski odborniki, potem je to dokaz, da ni v klerikalni stranki nobene discipline več, nobenega smotrenega vodstva, marveč da lahko vsak vleče vrh, kamor se mu ljubi, in dela politiko na svojo pest. Zdi se nam torej, da so Kregar in družina s svojo sobotno izjavo postavili svojo stranko v ne najlepšo luč in ji izdali ne baš laskavo spričevalo!

Gospodov dan je bil včeraj glasom koledarja, a v resnici je bil prav žalosten dan. Ljudje niso utegnili misliti na Gospoda, ker so imeli preveč opraviti z njegovimi namestniki, kajti včeraj je bil prvi dan, ko je ljudstvo občutilo, kako so se najpotrebnejša živila podražila vsled tega, ker so klerikalci zvišali deželne doklade. Ljudje namreč prav dobro vedo, da so klerikalni poslanci vsi od kraja samo hlapci duhovnikov in zato so včeraj »zahvaljevali« ne samo klerikalne poslance, nego tudi vse tiste duhovnike, ki imajo klerikalno stranko v rokah. »Zahvaljevanje« je bilo glasno in izdatno, to lahko potrde mesarji in gostilničarji in pri tem zahvaljevanju je bilo storjenih toliko prestopov veljavnihi postav in toliko smrtnih grehov, da bi morala sodnja storilec prisoditi stotisoče let zapora, če bi hotela samo ljubljanske »zahvaljevalce« kaznovati. Včerašnji gospodov dan je bil prvi dan ljudske zahvale klerikalnim poslancem in njihovim duhovnim podpornikom, a Bog ne zadene, da bi se to vresničilo, kar je ljudstvo želelo svojim zatiralcem, kajti to bi bilo prehudu.

Iz deželnega odbora. Vzame se na znanje razsodba poljedelskega ministrstva, s katero se daje prednost deželnemu hidroelektričnemu projektu ob Ljubljani pred onim mestne občine. — Pritrđi se želji c. kr. vlade, naj bi se potem noveliranega domovinskega zakona priznalo domovinstvo tudi nastavljenem javnihi državnih podjetij v občini njihove definitivne nastanitve. — Ker je neko c. kr. okrajno glavarstvo zahtevalo od župansteve boljšega varovanja uradne tajnosti, zlasti glede kazenskih ovadbeh, zahteva se od deželne vlade, da na isto dolžnost opozori tudi orožništvo. (Haust du meinen Juden, haue ich deinen Juden.) — Deželno vlado se nadalje povzivila, da povabi deželni odbor k vsem komisijskim razpravam glede podjetij, ki se dotikajo v kateremkoli pogledu javnih neearičnih cest. — Na vabilo bukovinskega deželnega odbora se pritrjuje skupnim konferencam vseh deželnihih odborov zaradi saniranja deželnihih financ. — Dobava opeke se odda ponudnikoma Malli in Zabret, vsakemu za polovico (po 39 K za 1000 komadov). — Na tozadevni interpellaciji deželnihih odbornikov grofa Barbota in dr. Trillerja, pojasi referent dr. Lampe, da so govorce o velikih škodah in onesrečenih delih na Završnici v bistvu neosnovane. Treba je le vsled zahteve stavbnega urada podreti neki betonski objekt pri vzpenjanju na Savi, katerega je napravilo podjetje na lastni riziko. Istotako mora podjetje Redlich & Berger na lastne stroške iznivirati omet predora in iznova izvršiti neko manjšo betonsko delo ob vohodu predora, katero je bilo vsled mraza slabo napravljeno. — Mestni občini Kranj se dovoli najetje posojila 180 tisoč kron za napravo kanalizacije,

če se občina podvrže s posebnim reverzom jako strogim pogojem glede izvršitve del ob javnih neearičnih cestah in ako tem pogojem pritrđi preje tudi okrajni cestni odbor. — Isti občini se odkloni z večino glasov dovoljenje za najetje posojila 40.000 kron v svrhu izrabe neke male vodne sile za električno razsvetljava, češ, da bi se taka naprava ne rentirala in naj Kranj vsled tega raje čaka na deželno elektriko! — Šolski in lovski zakon se na podlagi znane lex Lampe z glasovi večine »izpilita« in predložita potem v sankcijo. — Mestna občina Postojna se bo »revidirala« po dveh deželnihih revizorjih. — Komisiji za pogozdovanje Kraska se izplača na račun dovoljene deželne subvencije 10.000 K. — Dovoljilo se podpore: Pogorelcem v Trebči vasi 2000 K (za kateri znesek naj nakupi in razdeli županstvo v Žuzemberku krme); vaščanom in Razborju pri Čatežu za napravo neke občinske ceste 1000 K; posojilnici pri Sv. Križu za umetna gnojila ubogim posestnikom 500 K; podpornemu društvu slovenskih visokošolcev v Pragi 400 K; onemu na c. kr. učiteljšču v Ljubljani 200 K. Odboru obrtnonadaljevalne šole v Škofji Loki se dovoli v poplačilo dolgov primerna podpora le tedaj, ako isto stori tudi deželna vlada. — Akciji zoper onesnaženje Save po rudokopih in drugih industrijah se bo deželni odbor pridružil z vsvo odločnostjo. — Proračun za uravnavo vipskih voda s potrebnimi 1.550.000 kron se vzame na znanje ter se bo od vlade zahtevalo, da prispeva za ta dela vsaj v toliki meri, kakor je to storila na Goriškem. Gradbo deželnihih cest Horjul - Velika Ligonja, Zalog - Črni vrh in Polhov gradec - Mala voda se odda najnižjemu ponudniku dr. Samohrdnu za skupno vsoto 260 tisoč 415 kron. — Premija za strupene kač se določa za leto 1914. na 40 v za komad. Prihodnje leto se bo priznavanje takih premij opustilo, ker bo ta golazen baje že precej iztrebljena.

Pred c. kr. državnim sodiščem na Dunaju se bo vršila 3. aprila 1914 javna razprava na pritožbo nekega umirovljenega sodnika zaradi kršenja političnihih pravic, zasigurnih c. kr. uradnikom po državnih osnovnih zakonih. Pri tej obravnavi se bodo razpravljale razne zanimivosti iz časov, ko je bil predsednik deželne sodišča v Ljubljani sedaj pl. Albert Levnič in ko se je pričelo vstajenje slovensko uradovanje pri sodiščih. O izidu razprave bomo svoječasno poročali.

Javno predavanje. Opozarjamo na današnje zanimivo in aktualno predavanje, ki se vrši ob 8. zvečer v »Mestnem domu«. Predava gosp. profesor Robert Kenda o temi: Gosposvetsko polje ob 500letnici vstoliceanja zadnjega koroškega vojvode. — Udeležite se v ogromnem številu!

O Sattnerjevi kantati »Oljki«, ki se prednaša začetkom aprila v koncertih »Glasbene Matice« v Ljubljani, prinese 6. številka »Novih akordov«, ki izide te dni, obširno tematično analizo z notnimi primeri, ki bo vsakemu obiskovalcu koncerta neobhodno potrebna. Številka se dobi tudi posebej pri založniku L. Schwentner v Ljubljani in v drugih knjigarnah.

Telovadišče za sokolski zlet. Slovenska sokolska zveza je vložila na magistrat prorošnjo, da bi se ji dala za telovadišče na sokolskem zletu parcela št. 107 za Bežigradom. Referent je predlagal, naj se prorošnji ugodi ter se določi najemnina 200 K. Občinski svetnik Pustoslemšek je pa staval predlog, naj se da zemljišče v najem za dosedanjo zakupnino 180 kron na leto. Ta predlog je bil sprejet proti glasovoma klerikal. občinskihi svetnikoma Štefeta in Lillega. Za predlog je glasoval tudi nemški občinski svetnik Pammer.

Vojni erar ponuja mestni občini v nakup več vojaških avtomobilov — proti temu, da bi dala vojni upravi zopet na razpologo v vojnem času. Vsak tak avtomobil je vreden 22.500 K, vojna uprava pa bi ga prodala za 20.000 K, plačljivih v polletnih obrokih po 1500 K. Magistratni gremij je to ponudbo odklonil, ker se je izkazalo, da bi na primer prevoz 1 vagona premoga s takim avtomobilom stal mestno občino 22 K, dočim jo sedaj stane samo 12 K.

Stavbno gibanje. Magistratni gremij je dal stavbno dovoljenje Fr. Drofenu za gradbo trinadstropne hiše na Mestnem trgu št. 23 in inženirju Viktorju Turnšku za gradbo enonadstropne vile v Tobalni ulici.

Posebne distinkcije dobe mestni tržni stražniki. Dotični načrt je magistratni gremij sprejel v svoji zadnji seji.

Stojnico za prodajo kovčegov je dovolil magistratni gremij Avg. Prekuhu v Kolodvorski ulici pred Rovškovo hišo.

Za kidanje in odstranitev snega je letos izdala mestna občina 26.500 K.

Senzacionalen pobe. Prva dva kranjska vlomilca sedanje dobe, še mladeniča, javnosti, posebno pa varnostnim oblastim in sodišču dobro znana Leopold Jereb in Ivan Pavlič sta bila lansko leto zaradi raznih vlovMOV obsojena na večletno ječo (Jereb menda na 8 let). Jerebu je Gradišče tako smrdelo, da je »zbolel« in so ga v zaporu pri deželnem sodišču dali v domačo bolnišnico (Marodezimmer). V noči od sobote na nedeljo je pa ob 2. službujoči paznik pograbil Jereba v sobi in seveda to takoj javil svojim predstojnikom. Bil je takoj halo. Zadevo so javili policiji in jeli so švigati varnost, organi semtertja in tudi brzojavni urad je bil vprežen. Konštatarli so, da je Jereb zrezal blazine, iz katerih si je napravil vrh ter se po nji spustil iz tretjega nastropja na vrh justične palače, potem jo pa popihal v jetniški obleki proti Glincam, kjer stanuje še njegov brat in tudi pokojni starši so bili preje tam. Prisopilal je do tamošnjega železniškega čuvaja in ga baje izsilil, da mu je dal civilno obleko, jetniško je vrgel v vodo, po odhodu je pa mož zadevo prijavil policiji. To izsiljenje je baje precej zagotnetno. Jereb je prost, ne bomo ga videli kmalu, je bil glas med zasledujočimi varnostnimi organi, ki ga že poznajo od preje. K čuvaju je baje prinesel tudi škarje, s katerimi je zrezal blazine ter mu rekel, da bo prvega stražnika ali orožnika z njimi zrezal, ki bi ga hotel aretirati. Zago, s katero je prežagal v ječi pri oknu mrežo, je menda popustil tam in se absolutno ne ve, odkod jo je dobil v zapor. V tem, ko je včeraj policija Jereba po svoje iskala, je ta šel iz Glinc do Brezovice peš in prišedši tja, je fant krenil v gostilno se krepčat. Pa je imel smolo. V gostilni je namreč sedel neki mož, ki ga je poznal in tudi vedel, da je ta posej nekam zagotneten; saj deželno sodišče vendar ne pošilja kaznjencev na izlete. Mož je napravil prvo pametno in previdno. Gostilničarju je potihem povedal, kakoga imenitnega gosta ima, ter, da naj ga zadržji. Pametni mož se je nesumljivo posvolil in šel naravnost na orožniško postajo povedat zagotnetko. Orožnik je seveda v veseljem prepasal sabljo, vzel puško na ramo in se z vso naglico napotil sprejeti tujca. Misliti si je lahko, kako presenečenje je bilo. Jereb ni imel časa se zoperstavljati, ker je imel naglo »paternošter« na rokah in moral je potem z orožnikom na postajo, nato pa zopet nazaj v Ljubljano, v hišo pokore, v največje veselje varnostnih oblasti in zadovoljstva pošte-nosti.

Ljubimkanje. Ljubavni roman v treh delih po mojstrskem delu Arturja Schnitzlerja, se predvaja v torek, dne 17. marca v kinematografu »Ideal«. Ta velikanski umotov dunajskega pesnika, ki je eden največjih moderne nemške literature, je vzor — delo kinematografske umetnosti. Vsa inscenacija je preprežena s preprostostjo in Valdemar Pyslander igra tako silno, da je težko dobiti njemu enakega. — Koncem sporeda krasna Nordisk veseloigra »Poštnoležeče zvesto srce št. 909.« Danes zadnji dan senzacijske sporeda z »Milijonska mina« in »Komtesa Ursel«.

Jutri v torek, dne 17. marca in v sredo, dne 18. marca je v prodajalni »Združenih čevljarjev«, Wolfova ulica 12 protivoljna razprodaja vsakovrstnih čevljev, kakor tudi turistovske pod polovično tovarniško ceno.

V Zagrebu zelo priljubljene tamburaški in vokalni zbor »Javor« koncertuje danes in vsak dan v kavarni »Central« na Sv. Petra nabrežju.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. dr. Anton Švigelj, advokat v Ljubljani 10 K iz kaz. poravnave Helene Novak proti Mar. Ježek. G. dr. Janko Sernek v Celju je poslal 10 K mesto venca na krsto pok. g. Viktorja Kaca v Mariboru. Gostilničar na Št. Viški gori g. Anton Pirh je nabral v veseli družbi 7 K 12 v. Dne 5. t. m. se je vršila občinska volitev za I. razred v Trbovljah. Ogorčeno omizje narodnih volilcev je nabralo v gostilni Kukenberg na predlog g. Ivana Pradiča 58 K z geslom: Pri nas smo imeli pri volitvah izdajalce;

močemo imenovati razne laži narodnjake, soc. dem. in klerikalce, te bodete itak vsi spoznali, kako so nas zahrbtno gojufali. Le eno Vam danes v obraz povemo, da mi v boljših bodočnost naše občine zremo, orali bomo naše polje in ledino, čuvali našo rodno grudo in trboveljsko občino;

podvojili prispevke dični Ciril Metodovi družbi, kateri bomo stali od sedaj še bolj zvesto v službi.

Drože, od katerih daje tvrdka Makso Zalokar v Krakovem v Ljubljani, družbi sv. Cirila in Metoda lepe prispevke, so podprle družbino blagajno zopet s 100 K. Zalokarjevo tvrdko priporočamo.

Društvena naznanila.

Gospodarsko in izobraževalno društvo za Dvorski okraj je imelo v soboto zvečer v restavraciji pri »Zlatorogu« svoj redni občni zbor. Predsednik društva g. Pustoslavšek je orisal delovanje društva v preteklem letu ter se spominjal umrlih članov poštnega oficijala Ivana Raka, gostilničarja Antona Novaka in deželnega poslanca Frana Višnikarja. Iz tajniškega poročila g. Petriča posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 3 volilne shode in 8 volilnih sestankov. Naslikal je podrobno notranje društveno delovanje in njega delovanje na političnem polju. Iz blagajniškega poročila Abulnerja posnemamo da je imelo društvo v preteklem letu 2692 K 54 v dohodkov in znaša prebitek 20 K 17 v. k čemur je pristeti še 250 K. Na predlog pregledovalca g. Gradišarja se izreče celemu odboru in zahvala in mu podeli absolutorij. Iz poročila knjižničarja g. Petriča je posneti, da je narasla knjižnica od 1227 knjig pred 2 leti na 2246 knjig. lansko leto in je štela knjižnica koncem leta 3834 knjig. Za darovane denarne prispevke za knjige se izreče zahvala županu g. dr. Tavčarju ter gospodom Hrustu, Pustoslavšku, Plantanu, dr. Ravniharju in Dečmanu ter vsem darovalcem knjig. Izposojevalcev je bilo 679 in se je izposodilo 20.317 knjig. Posebna zahvala se izreče tudi g. Marčanu za podaritev nekaj opravil in prepustitev neke terjatve. Pri nato sledečih volitvah so bili z vzklikom izvoljeni: za predsednika g. Pustoslavšek, za odbornike gg. dr. Kraigher, Petrič, Kušar, Abulner, Trtnik, dr. Tavčar ml., Lukež, Pavlin in Gaber, za namestnike gg. Marčan, Hribar, dr. Pestotnik, Rak in Radovan, za pregledovalce računov gg. Orožen, Gradišar in Počkaj, za namestnika g. Kunstler. Na razgovor so prišla nato razna gospodarska vprašanja zlasti otvoritev pošne filijale v okraju in razna druga vprašanja. Nato je govoril predsednik g. Pustoslavšek o 500letnici zadnjega ustoličenja koroških vojvod. Vsak drug narod bi proslavil ta znameniti jubilej z velikim pompom, samo Slovenci tega ne store. Velik del našega naroda se niti ne zaveda velike važnosti te starodavne navade, ki jo zgodovinarji proslavljajo kot neko izjemo v celi zgodovini. Od priprostega kmeta je dobival vojvoda svojo oblast. To dejstvo kaže, kako globoko je bila v slovenskem narodu vkoreninjena demokratska ideja. Obnem pa so ti obredi tudi dokaz, da je bil naš kmet takrat svoboden in je bil gospodar na svoji zemlji. Obredi in vse druge okolščine, ki so zvezane s takratnim stanjem na Koroškem, pa so tudi dokaz, da je bila takrat Koroška popolnoma slovenska zemlja in da je vžival takrat slovenski jezik tam pravice, ki jih Slovenci danes niti na Kranjskem ne uživamo. G. Pustoslavšek si izprosi končno poblastilo, da sme odposlati tozadevno resolucijo, ki izreka koroškimi Slovincem simpatije in jim obljublja vsikdar krepko bratsko podporo. Na to govori predsednik še o zadnjih dogodkih na tržiški trgovski akademiji Revoltella ter si izprosi dovoljenje, da izrazi mladim borilec in izreče upanje, da se bodo tudi v bodoče borili tako junaško, kakor so se borili do sedaj.

Ljudski koncert »Ljubljanskega Zvona« v sredo, dne 18. t. m. v Mestnem domu. Pretečni teden smo obširno pisali o posameznih točkah različnega sporeda. Danes opozarjamo ljubljansko občinstvo le na nekaj. »Ljubljanski Zvon« je lansko leto koncertiral v Kamniku in Kranju s tolikimi uspehi, da so kritiki — strokovnjaki v svojih poročilih iskavo hvalili njegova izvajanja. »Lj. Zvon« je kot sicer mlado, a pridno in v podanih razmerah ter v sredstvi, ki so mu na razpolago visoko stremče društvo moralo po priznanje drugam. Upamo, da pojdejo v sredo zvečer na koncert vsi, ki se za pevski napredek zanimajo. Vabimo pristrano vse podpornike društva, ki se naj prepričajo, da društvo živi! Dobrodošli pa tudi vsi oni, ki imajo po naša usla sladkih in priznalnih besedi za »Lj. Zvon«, kadar je treba njegova sodelovanja! In to je pogosto!

»Lj. Zvon« ima veselo do dela, ne strah se truda in žrtve za svojo nalogo: prirerjati ljudsko koncerte z nizkimi vstupnami in tako širiti prosveto ter zanimanje za umetnost med nižjimi sloji. Če to ni hvalovrednejše delo, kot prirerjati razne zabavne večere, na katerih se žepi udeležencev do dobra izsuše, potem ne ve »Lj. Zvon« s čim naj slavnemu občinstvu ustreže! — Priporočamo toplo še enkrat obisk koncerta »Lj. Zvona«. Vstopnice in besedila skladb se prodajajo v trafiki gđ. Jerice Dolenceve. (Prešernova ulica.)

»Sokol I.« ima v torek 17. t. m. ob pol deveti zvečer v društvenih prostorih (Trg Tabor 2, skozi dvorišče) društveno predavanje. Govori g. dr. L a h: Rusija v sedanosti in bodočnosti. Člani(-ice), udeležite se zanimivega predavanja!

»Sokol II.« naznanja vsem članom, ki se udeležujejo izletov v kroju da se prično redovne vaje v četrtek, dne 26. t. m. in potem vsak četrtek naprej od 9. ure do 10. ure zvečer v telovadnici deške šole na Prulah. — Pozivljajo se vsi bratje, da se točno udeležujejo teh vaj, ker so posebno važne za številne letošnje nastope. Na zdar!

»Večer na vasi.« »Sokol I.« je pod tem naslovom priredil v soboto, 14. t. m. v dvorani Mestnega doma velik zabavni večer, ki je nad vse dobro uspel. V okusno okrašen dvorani, kjer so vse dekoracije odgovarjale naslovu večera, postavljen je bil tudi gledališki oder, na katerem se je vpriporila burka »Bucek v strahu«. Vsi igralci so izbornu ugajali in je igra pri občinstvu vzbudila bučen smeh. Pri prireditvi je igral tudi znani salonski orkester »Sokola I.« pod spretnim vodstvom br. Salmiča, nastopil je kvartet pevcev in sicer gg. Jež, Rozman, Štamčar, Pip ter je izvajanje lepih pesmi želo med občinstvom obilo hvale. Največjo pozornost pa so zbudile telovadne skupine, ki jih je br. St. Vid m a r spretno in lepo sestavil s člani, članicami in naraščajem. — Po končanem oficijelnem delu se je pričel animiran ples, ki je kljub pičnosti prostora trajal do ranega jutra. Omeniti moramo še požrtvovalnost naših narodnih dam, ki so z vso vneto stregle v raznih paviljonih željam občinstva. V raznih paviljonih so načelovale sledeče dame: g. Podkrajšek, gđ. Petek in gđ. Jančigaj ter poleg teh še cel štab marljivih gospodičen. Za jed in pijačo pa je vse potrebno preskrbel g. Štepic. — Prireditvi je bila dobro obiskana, vendar bi bil obisk lahko boljši, če bi vsi člani in članice, kakor tudi ostalo sokolstvu nalkonjeno občinstvo zavedalo se svojih narodnih dolžnosti in vedlo ceniti trud in delo veseličnega odseka, ki žrtvuje ves svoj prosti čas delu za take prireditve. »Sokol I.« je kljub temu v moralnem in tudi gmotnem oziru lahko zadovoljen s tem večerom, vsekako pa bi bilo želeli, da nudi občinstvu večkrat kaj sličnega. Na zdar!

Trobentaški zbor Sokola I., Sokola iz Most in Štepanje vasi vabi svoje člane na vajo, ki se vrši jutri, t. j. v torek 17. t. m. Zbirališče točno ob 8. uri zvečer pred Prešernovim spomenikom. Pridite vsi! Na zdar!

Deželna zadruga izdelovalcev sodavode ima svoj občni zbor, dne 1. aprila ob 9. dopoldne v hotelu »Lloyd« na Sv. Petra cesti.

Dunajska Podružnica Slov. Planiškega Društva izdaja za svoje člane in njih rodbine proti pristojbini po 1 K legitimacije za nabavo znatno znižanih zimsko - športnih vozniškov. Dobivajo se te legitimacije pri načelniku g. dr. Lj. Valjavcu (od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne. III. Vordere Zollamtsstrasse 7/II./252).

Fotografija potrebna. Vozni listki pa se kupujejo s temi legitimacijami v prometni pisarni deželne zveze za tujski promet (Landesverband für Fremdenverkehr) I. okraj Stock im Eisenplatz, Palais Equitable. **Neporabljeni vozni listki** se tam tudi najzaj jemljejo. Letošnje legitimacije veljajo še do 30. apr. t. l. (na »Spangbahn« pa do 30. majnika t. l.).

Prosveta.

Čez leto dni. Burka v treh dejanjih. Spisala Oskar Blumenthal in Gustav Kadelburg. — Oroslav Bucek, veletržec in posestnik v Ljubljani, je siten tast. Ta sitnost tiči v tem, da se suče vedno v sredi ali v obližju mladega in srečnega zakonskega parčka, ki ga tvorita njegova hčerka Tilka in njen mož dr. France Kovač, ljubljanski advokat. Zmenijo se vsi skupaj za popotovanje na Štajersko, koder strah čkmečki strah, in od tam na — Balkan. Zase pa ukrepe parček tako, da pojde rajši na Bled v hotel k »Belemu konjičku«, kjer bo lahko nemoteno uživati medene tedne. Zase pa sklene tudi gospod

Bucek tako, da pojmeta s prijateljkom »Belemu konjičku«. Glavna šala je v tem, da na Bledu nepričakovano nalete drug na drugega. Stranjski oseb je še tudi nekaj. Slikarica Završanova je mlada in lepa, ima pa starikavo in ovenelo sestro zato, da se pripeti gospodu Bucku smola. Sopek pošlje mlajši, dobi ga pa grša. In še nekaj takih cenenih šal je, ki zahtevajo jako navno in jako nedolžno publiko. Zaljubljena sladkoba, ljubimčkanje in srčkanje se je kar cedilo po odru, kakor med po Indiji - Koromandiji. Podobno je bilo kakor v šolskih klopek med poukom, kjer ima najnežnejša in najneznatnejša kratkočasno mišljena kretanja imeniten in splošen uspeh. Če kdo s prstom pomiga pred nosom, ko gre profesor proti tabli, pa že vsi duše smeh. O dejanju sploh ni govora; zapletek in razpletek sta taka, da se obeh sam Bog usmili! O nečem novem, česar še nismo tisočkrat videli, ni duha ne sluha. Sami prepereli lajnarski motivi, po katerih čopotata avtorja in lovita sproti različno srečne in strašno nedolžne dovtype, kakor dva nesrečna lovca, ki sta zašla v neskončne luže in ne najdeta iz njih poti. — Bucek je igral gosp. Povhe in to prav dobro. Prijatelj njegov, ki ga je opremil z izborno karakteristiko gospod Danilo, je bil vsaj tako dober, če ne še boljši. Gospod Ferdo Repar je imel težave s hrvaščino, sicer je pa ugajal. Gospodična Wintrova je bila živahna in iskrena, gospodični Gjorgievičevi še vedno nagaja slovensčina. Gospa Bukškova vztraja kot dobra opora naše drame. Včeraj je bila jako simpatična. Gosp. Drenewec je neizmerno, neskončno, nepopisno sladak, vdan in zaljubljen zakonski mož. Vzdihuje med besedami iz take srčne globočine, da še tebe zaskeli, ki ga gledaš. Žanu Ogorlcu, gostilničarju pri »Belem konjičku« gre delo v zadnjem času bolj izpod rok. Režijo je vodil gosp. Skrbnišek. Bila je vestna, solidna in točna. Nedeljskega občinstva se ni manjkalo. P.

Telefonska in brzojavna poročila.

Italijanska fakulteta v Trstu zagotovljena.

Dunaj, 16. marca. Tržaška »Edinost« je včeraj priobčila informacijo, da je vlada trdno odločena otvoriti italijansko fakulteto v Trstu in da ima za to pridobljeno že večino v poslanski in gosposki zbornici. »Südslavische Rundschau« to vest v polnem obsegu potrjuje ter poroča, da je bil grof Stürgkh do zadnjega časa proti Trstu, ker so stali na istem stališču tudi najmerodajnejši krog. V zadnjem času pa so ti krogi z ozirom na zunanje politične okoliščine izpremenili svoje mnenje ter odobrili italijanske zahteve po tržaški fakulteti. V sled verjetnega odgođenja državnega zbora se bo to vprašanje najbrže odložilo, ni pa izključeno, da bo vlada na jesen izvedla v Trstu izven parlamenta provizorij, ki bo ugodil italijanskim zahtevam.

Volitve na Dunaju.

Dunaj, 16. marca. Danes so se pričele občinske volitve v 4 razredu v okrajih Landstrasse. Ottakring in Florisdorf. V zadnjih dveh okrajih imajo baje socialni demokrati zagotovljeno večino.

Češko - nemška sprava.

Dunaj, 16. marca. Danes popoldne se sestanejo češki in nemški zupniki k zaključnemu zborovanju. Smatrati je, da bo konferenca izjavila, da so pogajanja razbita. Vesti, da bo ministrski predsednik že danes odgodil parlament, se ne potrjujejo, zatrjuje se pa, da se bo to zgodilo na vsak način jutri. Treba je torej s tem računati ter je 99% verjetnosti, da se parlament jutri odgodi, vendar se poudarja v gotovih krogih, da ni izključeno, da pride še v zadnjem trenutku nenadno do preobrata.

Češka upravna komisija pred državnim sodiščem.

Praga, 16. marca. Češki listi javljajo: Kakor znano, so vložili češki deželni odborniki po bivšem županu dr. Srbu pritožbo na državno sodišče radi kršenja ustave vsled imenovanja upravne komisije na Češkem. Notranje ministrstvo nastopa v tožbenem odgovoru proti formalni upravičenosti do take pritožbe ter pravi, da patent ne krši pravic deželnih odbornikov, ker je bilo izvrševanje teh pravic fakično in pravno nemogoče. Obravnava se vrši 1. aprila pred državnim sodiščem.

Afera Šviha.

Praga, 16. marca. Baje se je pričela vsled afeře Šviha disciplinarna preiskava proti dvema uradnikoma policije.

Praga 16. marca. Za mandat dr. Šviha se bodo oglašili 4 kandidati in sicer mladočeh, staročeh, češki radikalcalec in socialni demokrat.

Živnostenska banka.

Praga, 16. marca. Živnostenska banka je sklenila razdeliti od čistega dobička 8.350.129 K 5% dividendo in 2½% superdividendo.

Novi grški poslanik.

Dunaj, 16. marca. Cesar je sprejel v soboto dopoldne novega grškega poslanika na Dunaju Gryparisa.

Degradirana parlamentarna straža.

Budimpešta, 16. marca. Govori se, da bodo častniki parlamentarne straže zopet prestavljeni k vojski in da bo prevzel poveljništvo straže štabni narednik.

Hrvaška.

Zagreb, 16. marca. Ban se mudi že od sobote v Budimpešti. V političnih krogih pričakujejo za napetostjo parlamentarizacije deželne vlade, ki se izvrši najbrže že v najbližnjih dneh. Koalicija je predložila dva predloga:

1. Podban naj bo Aleksander Badaž, justica pride v roke Hinkoviću, Vladislav Mažuranič pa naj bi bil predstojnik gospodarske sekcije.

2. Drugi predlog zahteva, da naj bo podban Vladimir Nikolić - Podrinski, justica Badaž, gospodarstvo dr. Mažuranič.

Vlada je baje koalicijo obvestila, da prva lista ne more računati na odobritev vsled česar se bo izvršilo imenovanje po drugi listi.

Rusija.

Petrograd, 16. marca. Rusko vojno ministrstvo je predložilo v tajni seji državnega sveta predlogo, ki zahteva za 1914 vsoto 125.663.170 rubliev za izredne izdatke, torej za 1/3 več, kakor za leto 1913.

Petrograd, 16. marca. Notranji minister je odredil strožjo kontrolo nad židi, ki prihajajo v Rusijo, da se med njimi ne nahajajo morda vohuni.

Petrograd, 16. marca. Poslanci dume so imeli zaupno zborovanje, v kateri se je prebrala vladna izjava o zunanji politiki in deželni brambi.

Petrograd, 16. marca. Iz Petrograda poročajo, da je vojni minister Suhomlinov izjavil v tej seji, da mora gledati Rusija, da bo prva med evropskimi vojaškimi silami.

Nemčija in železnice.

Berlin, 16. marca. »Lokalanzeiger« poroča, da bo zbornici v kratkem predložen zakon o železniškem posojilu 350 milijonov mark. Od te vsote odpade 173 milijonov na nove vozove.

Kriza v Italiji.

Rim, 16. marca. Salandra je sprejel sestavo kabineta pod pogojem, da se mora prej posvetovati s pristaši raznih strank.

Rim, 16. marca. Salandra je pričel s pogajanjmi. Imel je razgovore s predsednikom senata in zbornice. Obiskal je tudi zunanjega ministra. Zdi se, da bo San Giuliano obdržal svoj portfelj.

Viharji in potresi.

Jekaterinodar, 16. marca. Poplave, ki so nastale vsled viharne plime v Severnem morju so uničile 6 krajev. Škoda je velikanska. Orkan je trajal 10 ur. Morje je poplavilo mnogo štirjaskih kilometrov zemlje ter posedulo vse. Poplavilo je tudi del nov-

železnice v viaki. Ko je voda otekla, so našli vlake z mrlji v strašnih položajih. Le 48 ljudi se je rešilo. V enem kraju je izginilo 380 hiš s 1000 prebivalci.

Odessa, 16. marca. V Črnem morju je divjal silen ciklon, ki je napravil v Sebastopolu in Jalti silno škodo. Tri velike trgovske ladje so se potopile.

London, 16. marca. Na Angleškem so divjali hudi viharji. Škoda je velika.

Tokio, 16. marca. V Akitiju je potres porušil mnogo hiš. Mnogo ljudi je poginilo. Tudi neki ognjenik je začel bruhati.

Dogodki na Balkanu.

Nova balkanska zveza.

Bukarešta, 16. marca. Med Srbijo, Grško in Črno goro je prišlo do polpne zveze. Srbija se zaveže zvišati svoj vojaški kontingent do leta 1917. na 550.000, Grška na 380.000 in Črna gora na 60.000 mož.

Albanija.

Drač, dne 16. marca. V petek popoldne je dospel v Drač avstro-ogrski poslanik baron Löwenthal.

Drač, dne 16. marca. Včeraj so dospel v Drač duhovni dostojanstveniki Malisorov in Miriditov.

Atene, dne 16. marca. V bližini Chimare je prišlo med Grki in Albanci do krvavega spopada. Albanci so bili tepeni.

Orijentske železnice.

Belgrad, dne 16. marca. Štampa priobčuje intervju s Pašičem glede vprašanja orijentskih železnic. Pašič je izjavil, da Srbija ne vstraja absolutno na zahtevi po odkupu železnic in da so tozadevne vesti netočne, hoče pa razpravljati na temelju znanega francoskega projekta.

Bolgarski proces.

Sofija, 16. marca. Državno sodišče se je v soboto sestalo. Navzoči so vsi obtoženi bivši ministri.

Atentat.

Sofija, 16. marca. V petek je bil izvršen v Plovdivu na Zekki bega, ki je bil prej kajmakam v Mali Aziji, atentat. Atentator, mladoturek, ga je zabodel v prsi. Zekki beg baje ni težko ranjen.

Turčija.

Carigrad, 16. marca. V petek je bil Hari beg imenovan za šejka al islam.

Carigrad, 16. marca. Bojkot grških in armenskih trgovcev se vedno bolj širi.

Abdul Hamid.

Pariz, 16. marca. Iz Carigrada brzojavljajo, da je zdravstveno stanje sultana Abdul Hamida skrajno opasno.

Turški manevri.

Carigrad, 16. marca. V vladnih krogih se govori, da pripravlja vojni minister za maj velike manevre ob ruski meji, katerih naj se udeleži 150.000 mož pehote, 20.000 mož konjenice in 10.000 mož artilerije. Izdalo se bo mobilizacijsko povelje.

Listnica upravištva.

»Trgovina«. Ako se prodaja vrši radi opustitve trgovine, smatrati je to za »razprodajo« in se mora naznaniti c. kr. okr. glavarstvu tam.

Statistika nadomestnih deželnozbornskih volitev na Notranjskem.

Okraji	Urbančič		Gostinčar		razveljavljenih 1914
	vol. 1913	1914	vol. 1913	1914	
Postojna		29		41	3
Studenom	50	35	92	46	1
Slavina	115	135	140	118	4
Št. Peter	135	160	256	257	16
Šmiher	74	104	197	192	9
Košana	48	75	144	136	5
Bukovje	33	38	38	33	—
Ilirska Bistrica	71	91	16	11	—
Trnovo	163	175	269	250	8
Zagorje	51	78	96	68	5
Knežak	165	165	238	234	4
Jablanica	82	64	169	175	4
Prem	87	81	110	109	2
Hrenovice	105	130	210	174	30
Senožeče	125	146	109	78	21
Bitof	91	88	40	55	5
Gornji Logatec	68	69	49	45	8
Dolnji Logatec	84	88	105	110	12
Hotederšica	42	39	54	53	6
Rovte	21	21	186	169	22
Planina	83	86	92	84	6
Cerknica	193	204	392	389	26
Rakek	116	117	73	68	16
Zilce	9	1	147	134	2
Bloke	61	103	235	192	12
Stari trg	108	143	279	274	12
Skupaj	2180	2465	3736	3495	239

Razne stvari.

Vzor katoliške hišne gospodinjice. Hišna posestnica Hajdukova v Sollenavu je odpovedala stanovanje delavcu Stipanovskemu. Mož je imel bolno ženo in 5 nepreskrbljenih otročičev. Odpovedala mu je stanovanje brez navedbe vzroka in je vstrajala pri odpovedi kljub temu, da jo je mož prosil, naj počaka, ker je žena bolna in kljub temu, da je vedno redno plačevala stanarino. Ko je prišel dan izselitve je poslala hišna gospodinja v odsotnosti delavca njegovo bolno ženo z rešilnim vozom v bolnišnico, otroke in opravo pa je postavila na cesto. Ko je prišel mož domov, je našel svoje stanovanje na cesti, na razdrtih posteljah je jokalo 5 otročičev. Ko je mož to videl, je zakričal proti gospodinjici, ki je bila na oknu: »Umorili ste mi mojo bolno ženo, katere ne bom več videl žive, tu poglejte kaj ste storili z otroci!« Pri tem je potegnil iz žepa nož in si ga je zasadil do ročaja v prsi. Obležal je smrtno ranjen. Med tem se je zbrala na sicer bolj zapuščenih cestah velika množica ljudi. Ko so ljudje zvedeli, kaj se je zgodilo, so naskočili hišo in malo je manjkalo, da niso pobili hišne gospodinjice in gospodarja. Rešila jih je policija in žandarmerija. Ponoči sta oba pobegnila in se bržkrotne ne bodeta več vrnila v Sollenau. Oba sta bila na glasu kot pobožnjaka, posebno se je bahala hišna gospodinja rada z rožnim vencom in škaplirji. Ljudstvo je silno razburjeno in je poskrbelo za otroke.

Ukradena signalna knjiga angleške vojne mornarice. Velikansko pozornost in vznemirjenje je povzročila v Londonu vest, da so ukradli neznani tatovi na neki angleški vojni ladji silno važno signalno knjigo, s pomočjo katere se lahko razbero vsi signali angleške vojne mornarice v slučaju vojne. Na mestu, kjer je ležala omenjena knjiga, so našli popolnoma slično knjigo s praznimi listi, tako, da niti ne vedo, kdaj je bila knjiga ukradena. Pač je to znak, da se je izvršila tatvina po natančno zasnovanem načrtu. Sploh se opaža v zadnjem času intenzivno delovanje volinov na Angleškem. Angleška admiraliteta noče o tem ničesar povedati in zasleduje sedaj one, ki so to stvar zanesli v javnost in v liste. Take signalne knjige se nahajajo na največjih vojnihih ladjah. Zaprte so v posebni železni blagajni, ki je napravljena tako, da se jo v slučaju nevarnosti lahko potopi. Ključ od te blagajne ima poveljnik ladje. Če on zapusti ladjo, mora izročiti ta ključ najstarejšemu častniku na ladji. Ta častnik ima pravico, da pregleda pred prevzetjem ključa vse knjige. Na veliki oklopnici »Queen«, na kateri je izginila ta knjiga, je hotel izročiti podadmiral Burton to blagajno svojemu najstarejšemu častniku. Ko sta pregledovala knjige, sta odkrila tatvino. Kot rečeno, do sedaj še niso dognali, kdaj je bila knjiga ukradena in tudi nimajo o tatovih še nobene sledi.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Pazite na dan 25. marca t. l.

Ležni obsek tel. družba „Jota“

Ljubljani
Na praznik 16. t. m. jabolna vaja.
Zbirališče ob pol 2. pop. pri br. Krapežu.
Na zdar!

Borzna poročila.
Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.
Uradni kurzi dun. borze 16. marca 1914.

Maložbeni papirji.	Denarni	Blagovni
40 ^o majeva renta	83 05	83-25
4 ^o 20 ^o srebrna renta	86 90	87-10
40 ^o avstr. kronska renta	83-40	83-60
40 ^o ogr. kronska renta	82-45	82-65
40 ^o kranjsko dež. posojilo	—	89—
40 ^o k. o. češke dež. banke	88—	89—

Srečke.

Srečke iz l. 1860 1/2	442—	452—
„ „ 1864	680—	690—
„ tiske	292—	303—
„ zemeljske I. izdaje	282—	292—
„ „ II. „	241-50	251-50
„ ogrske hipotečne	227—	237—
„ dun. komunalne	469—	479—
„ avstr. kreditne	475—	485—
„ ljubljanske	60—	65—
„ avstr. rdeč. križa	52—	56—
„ ogr.	31-50	35-50
„ bazilika	27—	31—
„ turške	227—	230—

Delnice.

Ljubljanske kreditne banke	406—	407—
Avstr. kreditnega zavoda	638—	639—
Dunajske bančne družbe	534-50	535-50
Južne železnice	103-75	104-75
Državne železnice	712—	713—
Alpine-Montan	843-75	844-75
Češke sladkorne družbe	309—	311—
Zivnostenske banke	277-50	278-50

Valute.

Cekini	11-38	11-42
Marke	117-70	117-90
Franki	95-35	95-55
Lire	95—	95-20
Rublji	252-75	253-75

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 16. marca 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914	za 50 kg	12-46
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	12-36
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	11-24
Rž za apr. 1914	za 50 kg	9-97
Rž za oktober 1914	za 50 kg	8-62
Oves za apr. 1914	za 50 kg	7-62
Oves za oktober 1914	za 50 kg	7-67
Koruza za maj 1914	za 50 kg	6-73
Koruza za julij 1914	za 50 kg	6-86

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 758 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
14. 2. pop. 742-6	10-5	sl. jvzh.	jasno	
9. zv. 740-6	4-5	sl. svzh.	—	
15. 7. zj. 738-3	-1-2	—	megla	
2. pop. 738-8	4-0	sl. jug.	oblačno	
9. zv. 739-5	3-9	—	dež	
16. 7. zj. 736-0	3-6	sl. szah.	oblačno	

Srednja temperatura sobote 5-4, norm. 3-3, nedelje 2-2, norm. 3-5. Padavina. 2-4 urah 0-0 mm in 6-4 mm.

Lilijskomlečno milo s konjičkom
Bergmanna & Ko., Decin na Labi

je vedno bolj priljubljeno in razširjeno spriču svojega priznanega učinka proti pegam in njega dokazane neprekosljivosti za racionalno gojenje polti in lepote. Na tisoče priznalnih pisem. Mnogo odklikovanj. Pozor pri nakupu. Pazite izrecno na označilo »konjičkom« in na polno firmo! Po 80 h v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako je Bergmannova lilijaska krema »Manera« (70 h lonček) čudovita za ohranitev nežnih damskih rok. 954

Zahvala.

Za premnogo dokaze sočutja in sočalja o priliki smrti naše ljubljene sestre

Ušale Koretič roj. Umnik

zahvala vsem, ki so ji bili tolažba in postrežba v njeni dolgi bolezni, posebno zahvala gospe županji, ki ji je bila največja dobrotnica, dalje gg. duhovnikom. Bog povrni vsem.

Suha, Bled, 16. marca 1914.

Žaluječi ostali.

Popravila.

Modni salon Stuchly - Maschke

LJUBLJANA
Židovska ulica 3.

Prodaja damskih in otroških klobukov. — Žalni klobuki.

Kavarna CENTRAL

je pridobila tudi v Ljubljani priljubljeni in vzorni

tamburaški in vokalni zbor „JAVOR“.

5 dam. 2 gospoda.

Vso noč odprto!

811 **Vstop prost!**

Postrežba točna! Cene solidne!

Prva največja domača in eksportna tvrdka!
Zalagatelj c. kr. armada, vojna mornarica, domobrancev itd

Fr. P. Zajec
Ljubljana
Stari trg št. 9

Glavni zastopnik največjih tovarn ur v Svici
Priporočano najboljšo
švicarske ure, Schaffhausen ure, Omega ure itd.
Najbogatejša zaloga briljantnih in drugih prstanov, uhanov, verižic, zapustalo itd.
Namizno orodje. — Erasni nastavki iz srebra itd. itd.

„ Najnovejši cenik brezplačno. „

Skladiščnik ! 500 kron !

s kvalifikacijo za lesno trgovino **50 lšče za takojšnji nastop.** Prednost imajo oni, ki so vajeni opravil na lugi in drugih strok.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.
909

Svarilo.

S tem svarim vsakogar, da ne da Antonu Jugovicu, sprevedniku in posestniku iz Sp. Šiške št. 218, ničesar na upanje niti v denarju niti v blagu, ker nisem in ne bom zanj plačnik.

V Sp. Šiški, dne 16. marca 1914.

Alozij Knuplež
kot njegov kurator. 1052

Železninar

vojašine prost, dober prodajalec in aranžer, se pod ugodnimi pogoji **takoj sprejme.** 1056

Ponudbe z natančno navedbo do sedanje prakse in zahtevkom plače naj se pošljejo na upravn. »Slov. Naroda« pod »**Železninar/1056**“.

Iščeta se

dva strojnika

eden za večjo na Hrvaškem in drugi za manjšo parno žago na Kranjskem. Zahteva se popolnoma samostojno popravilo pri parnem stroju, kotu, polnih jarmenikih (Vollgattes) in ostalem žagnem orodju, ravnotako pri električni razsvetljavi in telefonu. — Plača po dogovoru. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »**F. M. 1052**“.

I. Nagradna zagonetka je rešena:
Fotodrogerija Adrija v Ljubljani.

Nagrade dobe: fotografske aparate: gg. I. Smole v Ljubljani, F. Novič v Trstu; parfume pa gospice M. Moravec, N. Hrovatin v Senožcah. 1053

II. Kaj je to?

Jnajl bujliva Jirđa ejmeks jnark ana rutka Funamotof aj čevjan.

Prvi in vsak deseti ter poslednji rešilec zagonetke dobi fotografski aparat, a vsak peti pa zavoj mila ali parfum.

Rešitvam je priložiti v znamkah K 1-20 za manipulacijo **do 24. marca 1914.**
Oziralo se boče le na pismene rešitve.
»**Adrija**“ drogerija v Ljubljani.

Omožitev.

Čednemu, zdravemu dekletu ali pa mladi vdovi s 50.000 kronami razpoložljive dote, v starosti med 20. in 30. letom, se nudi lepa prilika za takojšen resen zakon, ker so vsi pogoji za to dani. Dota se boče pupilarno varno zavarovala na velikem premoženju.

Le resne ponudbe se prosijo na upravništvo »Slov. Naroda« pod šifro »April 1914/1005.
Stroga diskrecija zjamčena.
Posteni in resni posredovalci niso izključeni. 1005

natakarica na račun
za takojšnji nastop. Naslov pri uprav. »Slov. Naroda«. 1057

Mladenič

zanesljiv v svojem poslu, želi s 1. ali 15. aprilom vstopiti v službo kake stavbne pisarne v mestu ali na deželi. — Prijazne ponudbe naj se pošljejo na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro: »**Mladenič/1031**“. 1031

Partija okoli 1200 hektu 1036

tirolskih belih vin

ki jih je sam izprešal, zjamčeno prirodno pristnih, se prav ceno odda. Josip Baummeister, Maribor, Tegetthoffova cesta 35.

Sveže prav dobre 4022

jetrne in krvave klobase

vsak torek in petek.

Vedno fino praško blago, kakor šunke, razne salame, hrenovke, prekajeno meso in kranjske klobase priporoča

Jan Chalupnik, prekaljalec, Stari trg št. 19, Ljubljana.

Kavarna vso noč odprta

LEON

Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Kupim takoj rabljeno

manufakturno stelažo

220 cm visoko, 310 cm dolgo in 2 m dolg

pudel.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 992

Profesor 1054

dr. pl. VALENTA

je odpotoval do 30. marca.

Sukno, volнено blago, vse vrste perilno blago, šifoni, preproge, odeje, zastori in izvrstno gotovo možko perilo se dobi po najnižjih cenah

v manufakturni in modni trgovini J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4. 1050

Oglejte si zalogo ali zahtevajte vzorce.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

Peter Kozina & K^o. Ljubljana, na Bregu.

Cena za gospode	K 14.—, 17.—, 20.—
„ „ dame	„ 12.—, 15.—, 18.—
„ „ dečke ^{36/39}	„ 10.—, 12.—
„ „ otroke	št. 22-26 26-28 29-31 31-35
	K 5.— 6.— 7.— 8.—

Garantirana kakovost po teh cenah.
Cenejše vrste od kron 1-50 naprej.

Nizke cene!

Kupujte in naročajte sukno, modno blago, perilo i. dr. pri

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Technium Jlmennau. Turinški
Višje tehniško vseučilišče za gradnjo strojev in elektrotehniko. Oddelki za inženirje, tehnike in delovodje. Velike tvorniške delavnice za praktično izobraževanje volonterjev. Državni izpraševalni komisar. Inozemci se pripuščajo. Prospekti zastoj. 97
Dir. prof. Schmidt.

Gleichenberški Emin in Konstantinov vrelec :: (močnejši) ::
preizkušen pomoček proti vsem 3718
K A T A R O M
dobavljajo trgovine z rudninskimi vodami, lekarne, drogerije in kopalniško ravnanstvo. Sezija 15. maja—oktobra. Gleichenberg na Štajerskem.

DRUŽBA „P. WERNIG“ BOROVLJE, KOROŠKO.

LOVSKE PUŠKE STRELJIVO. POPRAVILA. REVOLVERJI. ITD. ITD.
„**CENIK 1914.**“

Spomladne modele za dame in deklice priporoča tvrdka
A. Lukič
Ljubljana, Pred škofijo 19.
Za gospode in dečke največja izbira 958
oblek in površnikov
najnovejšega kroja. Priznana najnižje cene.
Solidna postrežba! Solidna postrežba!

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Proda se
stavbišče
na lepem prostoru v Spodnji Siški nad cerkvijo. Lep razgled Meri 800 sežnjev (klafter) po 6 K. Je za dve hišici.
Poisve se: Čeh, glavna pošta Ljubljana. 644

CYCLES
KINTA
KCE

so splošno prijubijeni ker so nedosežni v teku in trežnosti. Flagovolite si jih ogledati ali zahtevajte cenik.
Karel Čamernik & Ko.
Specialna trgovina s kolesi, avtomobili, motorji in posam. deli
Mehanična delavnica in garaža
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9—12

Obrtno-oblastvena preizkuševalna komisija za pomočnike v Ljubljani.

V tekočem letu se bodo, v smislu § 104 b obrtnega reda, vršile

preizkušnje za pomočnike

dne 20. aprila, 15. junija, 12. oktobra in 14. decembra.

Pred to komisijo se pripustijo vajenci, oziroma pomagači, ki so se izučili v tovarniškem podjetju ali pa pri mojstru, kateri ni član kake zadrage, pri kateri obstaja zadružna izpraševalna komisija. Lastnoročno pisane, nekolekované prošnje za pripustitev k preizkušnji je treba opremiti z učnim izpričevalom in z izpričevali obrtne nadaljevalne šole, ako je prosilec tako šolo obiskoval.

V Ljubljani, dne 23. februarja 1914.

804

Predsednik komisije: Ing. J. Foerster.

Št. 5027.

1021

Razpis ustanove.

Ljubljanska mestna občina ima za tekoče leto podeliti ustanovo v znesku 200 K, katere je bila ustanovljena povodom srebrne poroke Nj. c. in kr. apostolskih Veličanstev cesarja in cesarice.

Pravico do te ustanove ima letos ljubljanka, ki je revna, poštena, ki se je tekom leta 1913 omožila ter bila pred omožitvijo samskega stanu (ne bivša vdova)

Ljubljankam so le take prošilke, ki so imele pred omožitvijo v Ljubljani domovinsko pravico.

Prošnji je priložiti: 1. Poročni list. 2. Dokaz domovinstva pred poroko. 2. Nravstveno izpričevalo.

Prošnje je vlagati v vložnem zapisniku mestnega magistrata

do vstevšega 6. aprila t. l.

Na prošnje, katere ne bodo opremljene v smislu tega razpisa, se ne bo oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 11. marca 1914.

Ne zamudite ugodne prilike!
Redka priložnost!
Samo nekaj dni!
Popolna razprodaja
cele zaloge čevljev
kakor moških, ženskih, otroških, gorskih i. t. d. najnovejše oblike bode od 16. t. m. dalje v Wolfovi ulici šteč. 14 globoko pod lastno ceno.
Nadate se bode razprodala vsa zaloga usnja in čevljarških potrebščin ter sploh vsa prodajalniška oprava istotam pri
Združenih čevljarjih,
Wolfova ulica 12—14.
994

V sredo, dne 18. marca bode že za dobiti ostankih
: novo, pravkar : došlo blago v

za obleke, najmodernejše in od navadne do najboljše kakovosti — za skoro polovične cene pri podjetju zvezdnih tkanin „HERMES“ Selenburgova ulica št. 5, v prvem nadstropju nasproti glavne pošte.
Prodaja se samo vsako sredo in soboto.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

== Živahna zveza z Ameriko. ==

Delniška glavnica K 8.000.000.

Nakarila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice ter na žire in tekoči račun. 203

Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgabi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.